ҲАР ТУП ҒЎЗАДА МАЖБУРИЯТГА ЯРАША КЎСАК ТЎПЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 146 (2179).

25 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1962 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Орджоникидзе районидаги Киров номли колхознинг ўртоқ И. Пўлатов бошлиқ бригадасида ғўза парвариши қизғин давом этмоқда. Ҳозиргача бу бригаданинг ғўзалари 4-марта комплекс парваришдан чиқарилмоқда. Суратда: илғор тракторчи ўртоқ Ш. Баҳодиров. У культивация нормасини ошириб бажармоқда.

А. Тўраев фотоси.

АРХАНГЕЛЬСКДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

АРХАНГЕЛЬСК, 23 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Шимолий флотда бўлиб, бугун Архангельскка келди. Н. С. Хрушчев билан биргаликда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. Ф. Устинов, мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишевлар ҳам келдилар.

Н. С. Хрушчев шаҳар билан, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш билан танишди. Кейинги беш йил ичида Архангельскда 15 мингга яқин оила янги квартиралар олди. Яқинда биринчи уй қурилиши комбинати ишга туширилди. Ҳозирги вақтда йилига 35 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой қуриб берадиган йирик панелли бинолар тайёрловчи иккинчи корхона қурилмоқда.

Н. С. Хрушчевни йўлда минг-минглаб кишилар самимий табрикладилар.

Сўнгра Н. С. Хрушчев ва унга ҳамроҳ бўлган ўртоқлар шимол ўрмон саноатининг энг йирик корхоналаридан бири — В. И. Ленин номидаги ёғочсозлик комбинатига бордилар.

Совет ҳукуматининг бошлиғи цехларда бўлди ва хариларни тилиш процесси билан танишди. Комбинат директори инженер П. Н. Суслонов изоҳ бериб турди.

— Бизнинг комбинатимиз, — деди у, — бу йил қарийб 500 минг кубометр ёғочни тилиши ва 280 минг кубометр тахта, шу жумладан 160 минг кубометр экспорт маҳсулот тайёрлаши керак.

Ўртоқ Суслонов айтдики, комбинат ҳар йили ғоят унумли ишлайдиган янги механизмлар олиб турибди. Завод новаторлари фан ходимлари билан ҳамкорликда арра станогини яратдилар. Бу станок ғўлани тахта қилиб тилади. Ҳозирги вақтда Архангельск Халқ хўжалиги кенгашига қарашли корхоналарда бундай агрегатларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришилди.

— Ҳозирги вақтда, — дейди директор, — Шимол илмий тадқиқот институтларининг ходимлари автомат завод қуриш проектини тузмоқдалар. Бу завод тахта тилишда қўл меҳнатига тамомила барҳам бериш ва иморатбоп кўпроқ ёғоч олиш учун имконият туғдиради.

Н. С. Хрушчев Архангельск Халқ хўжалиги кенгашига қарашли Соломбальо механика заводида тайёрланган янги автолесовозни ҳам кўздан кечирди. Бу тез ҳаракат қиладиган ва кўп юк ортадиган машинадир. Бу машина ёғоч-тахта ташишда жуда яхши натижа берди ва мамлакатнинг кўпгина иқтисодий районларида бу машинадан фойдаланилмоқда.

Завод майдонида кўп кишининг иштироки билан митинг бўлди. Н. С. Хрушчев минбарга чиқиши биланоқ митинг қатнашчилари уни самимий кутиб олдилар. Митингни комбинат партия комитетининг секретари А. В. Ларионов очди.

Илғор ромчилар бригадасининг бошлиғи В. Н. Скворцов биринчи бўлиб сўзга чиқди.

— Комбинатимизнинг коллективи, — деди у, — етти йиллик тўртинчи йили ишлаб чиқариш планини ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқда. Йилнинг биринчи ярмида пландан ташқари 523 минг сўмлик маҳсулот, шу жумладан 14 минг кубометр ҳажмида экспорт қилинадиган ёғоч-тахта ишлаб чиқарилди.

Нотиқ сўзини давом эттириб бундай деди: Никита Сергеевич, ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган жаҳон конгресси тамом бўлиши биланоқ сиз бу ерга келдингиз. Биз бу конгресснинг ишини эътибор билан кузатиб бордик ва ёрқин нутқингизнинг ҳар бир сўзи устида жиддий фикр юритдик ва ўзимиз учун шундай хулоса чиқариб олдик: янада кўпроқ ва янада яхшироқ ишлаш керак, чунки Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш — ер юзида тинчлик гаровидир.

Давлатимизнинг актив ташқи сиёсати биз учун жуда мақбул сиёсатдир. Биз бу сиёсатни астойдил қўллаб-қувватламоқдамиз. Биз партия ва Совет ҳукуматининг мамлакат экономикасини ривожлантиришга, порлоқ истиқбол — коммунизмни вужудга келтиришга қаратилган ҳамма тадбирларини маъқуллаймиз.

Комбинатнинг энг яхши ишчиларидан бири Валентина Мартиновага сўз берилади. Валентина Мартинова қуйидагиларни айтади:

— Бизнинг комсомол-ёшлар коллективларимиз, комбинатнинг барча йигит ва қизлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. экспорт қилинадиган ёғоч-тахта ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш юзасидан берилган план топшириқларини ошириб бажармоқдалар. Комбинатимиздаги йигит ва қизлардан 500 га яқин киши ўқимоқда. Мен ҳам яқинда етуклик аттестати олдим ва ҳозир институтнинг кечки бўлимига кириш учун тайёрланмоқдаман.

Шундан кейин КПСС Архангельск область комитетининг биринчи секретари К. А. Новиков сўзга чиқди. К. А. Новиков область экономикаси ва маданиятининг ривожланиши тўғрисида гапирди ва Шимол меҳнаткашлари партия XXII съезди томонидан совет халқи олдига қўйилган вазифаларни шараф билан бажарадилар, деб ваъда берди.

Митингда Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади. Н. С. Хрушчевнинг нутқи кўп марта гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди. Н. С. Хрушчев комбинат ишчилари ва хизматчиларини КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети номидан табриклаб, уларни совет халқининг бахт-саодати йўлида бундан буён ҳам зўр ғайрат билан ишлашга даъват этди ва Шимолнинг барча меҳнаткашларига коммунизм қурилишида янгидан-янги ғалабалар тилади.

Н. С. ХРУШЧЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев мамлакатнинг шимолий районларига қилган сафаридан 24 июлда Москвага қайтиб келди.

ИНДОНЕЗИЯ-СОВЕТ ҚЎШМА АХБОРОТИ

ЖАКАРТА, 24 июль. (ТАСС). Индонезия Республикасининг президенти доктор Сукарнонинг таклифига биноан СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян яхши ният визити билан 1962 йил 20 июлдан 24 июлгача Индонезияда бўлди.

А. И. Микоян ва унинг ҳамроҳлари Жакартадан ташқари Богор, Жокьякарта, Бандунг ва Чипанас шаҳарларида ҳам бўлдилар. Аҳоли ҳамма жойда уларни самимий кутиб олди.

Индонезия-Совет қўшма ахборотида бундай дейилади: А. И. Микоян билан президент Сукарно ўртасида бўлиб ўтган суҳбатлар вақтида президент Сукарно Ғарбий Ирианни Голландия мустамлакачилари асоратидан халос қилиш йўлида Индонезия халқи олиб бораётган курашнинг ҳозирги даврини изоҳлаб берди. Шу муносабат билан А. И. Микоян Ғарбий Ирианни озод қилиш учун кураш ишига Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқининг хайрихоҳлигини ва қўллаб-қувватлашини яна бир марта изҳор қилди, шунингдек Ғарбий Ириан Индонезия Республикаси суверенитети остида бўлиши керак ва бўлади деб ишонч билдирди. Ўз навбатида А. И. Микоян энг муҳим халқаро масалалар бўйича Совет Иттифоқи ҳукуматининг нуқтаи назарини ва позициясини айтиб ўтди. Президент Сукарно А. И. Микояннинг бу тўғридаги гапларини чуқур эътибор билан тинглади ва гушунди.

А. И. Микоян билан биринчи министр Жуанда ҳам учрашди. Шу учрашув вақтида умуман Индонезияда қурилиш масалалари ҳақида ва шу жумладан Индонезия Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкорлиги доирасида амалга оширилаётган қурилишлар тўғрисида фикрлашилди. Ҳар иккала мамлакат ўртасида савдо муносабатлари масалаларига, шунингдек, битимлар доирасида тузилган шартномаларда кўзда тутилган объектларни қуришни тезлаштира оладиган бошқа моментлар тўғрисидаги масалаларга эътибор берилди.

Ахборотнинг охирида бундай дейилади: СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микояннинг Индонезияда бўлиши натижасида ҳар иккала томон ҳозирги жаҳон масалалари юзасидан ва ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ҳамда бутун дунёда тинчлик ишини янада мустаҳкамлашга ёрдам берадиган бошқа проблемалар юзасидан янада кўпроқ ҳамжиҳатликка эришдилар.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

МОСКВА, 24 июль. (ТАСС). Бугун Кремлнинг Катта саройида РСФСР бешинчи чақириқ Олий Советининг олтинчи сессияси очилди.

Эрталаб соат 10. **Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Д. С. Полянский, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, Б. Н. Пономарев, А. Н. Шелепин** ўртоқлар ложаларга чиққанларида депутатлар ва меҳмонлар уларни самимий кутиб олдилар.

Республика Олий Советининг Раиси депутат **В. И. Прохоров** сессияни очиқ деб эълон қилади.

Мандат комиссиясининг раиси депутат **А. С. Профимов** кетиб қолган икки депутат ўрнига сайланган депутатларнинг ваколатини текшириш натижалари тўғрисида доклад қилди. Олий Совет янгидан сайланган депутатларнинг ваколатини тўғри деб топиш ҳақида қарор чиқарди.

Қуйидаги кун тартиби бир овоздан тасдиқланди:

1. Мактабнинг ҳаёт билан боғланишини мустаҳкамлаш ва РСФСР халқ маорифи системасини янада ривожлантириш тўғрисидаги қонуннинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида.
2. РСФСР адвокатураси тўғрисидаги Низомнинг лойиҳаси.
3. РСФСР жиноят кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси.
4. РСФСР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш.
5. РСФСР Олий судини сайлаш.

Сессия кун тартибидаги биринчи масалани муҳокама қилишга киришди. Бу ҳақда РСФСР маориф министри **Е. И. Афанасенко** доклад қилди.

Тошкент область партия комитетининг V пленуми

Шу йил 24 июлда Тошкент область партия комитетининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумининг якунига бағишланган V пленуми бўлиб ўтди.

Область колхозлари ва совхозларида 1962 йил учун олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги ҳамда область партия комитетининг бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлиги ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети III пленумининг шу масалалар юзасидан қабул қилган қарорлари тўғрисида Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** доклад қилди.

Докладдан сўнг бошланган музокараларда ўн киши сўзга чиқди.

Пленум корхона ва муассасалар, колхозлар ва совхозлар бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада яхшилашга ҳамда барча кучни область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари томонидан 1962 йил учун олинган мажбуриятларни бажаришга сафарбар этишга қаратилган қарор қабул қилди.

(Тошкент область партия комитетининг V пленуми иши ҳақидаги батафсил ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида эълон қилинади).

ЯКДИЛЛИК БИЛАН МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

Совет ҳукуматининг Баёнотига билдирилган фикрлар

☆ ☆ ☆

Тинчлик иши ғалаба қилади

Бригадамиз ишчилари бутун совет халқи сингари Совет ҳукуматининг Баёнотини қизғин маъқулламоқдалар. Бу Баёнотда совет халқларининг орзу-истаклари, уларнинг тинчлик учун, бутун дунё халқларининг бахт-саодати учун ҳормай-толмай курашаётганликлари акс эттирилган.

Бутун дунёдаги прогрессив инсоният тинчликка интилаётган бир пайтда Америка Қўшма Штатларининг ҳукмдор доиралари хатарли йўлдан бормоқдалар. Улар инсоният ҳаётига хавф туғдирадиган урушга тайёргарлик ишларини тобора кенгайтирмоқдалар. Ҳарбий тайёргарлик кўришда Америка Қўшма Штатлари биринчи ўринда эканлиги ҳаммага маълум. Юқори баландликда ядро қуролининг тўхтовсиз портлатилиши халқлар меҳнати ва ҳаётига раҳна солишдан бошқа нарса эмас.

Америка Қўшма Штатлари ҳеч ким билан ҳисоблашмай, тинчлик ишига таҳдид қилиб ядро қуролини тўхтовсиз портлатаётган экан, Совет ҳукумати бунга бефарқ қарайолмайди. Шу жиҳатдан Совет ҳукуматининг Америка ядро қуроли синовлари сериясига жавобан совет ядро қуролининг энг янги намуналарини синовдан ўтказиш тўғрисида фармойиш берганлигини маъқуллаймиз.

Тинчликсевар халқларнинг кучқудрати мустаҳкам. Тинчликнинг барқарор бўлиши учун янада фидокорона меҳнат қилмоқдамиз. Эртаги ҳосилни йиғиб-териб олишга киришдик. Айрим картанинг ҳар гектаридан 20 тоннага етказиб картошка бермоқдамиз. Сабзавот, картошкадан мўл ҳосил етиштириб, меҳнатда янги ғалабаларни қўлга киритиб, тинчлик ишига муносиб ҳисса қўшамиз.

К. ДЎСМУҲАМЕДОВ,
Калинин районидаги «Тошкент» совхозининг бригадири.

ЎРИНЛИ ЖАВОБ

Мамлакатимиз мудофааси ҳар бир совет кишисининг диққат марказида турган, муҳим масалалардандир. Маълумки, Америка Қўшма Штатлари ядро қуроли синовларини биринчи бўлиб ўтказди ва бу қуролни бирин-кетин портлатмоқда. Бу ҳол янги уруш хавфини солаётган империалистларга нисбатан хушёр бўлишга ундайди.

Совет ҳукумати бу синовлар сериясига жавобан тегишли чоралар кўриши зарур эди. Шунинг учун ҳам ҳукуматимиз Америка Қўшма Штатлари томонидан ўтказилаётган ядро қуроллари синовларининг сериясига жавобан совет ядро қуролининг энг янги намуналарини синаб кўриш тўғрисида фармойиш чиқариб, жуда тўғри иш қилди.

Республикамизнинг фан аҳллари ҳукуматимизнинг мамлакат мудофааси ва халқлар осойишталигини сақлаш йўлида тутган бу одил қарорини тўла қўллаб-қувватламоқдалар.

У. ҒУЛОМОВ,
ядро физикаси институтининг директор ўринбосари.

☆ ☆ ☆

Сергак бўлиб турайлик

«Ташсельмаш» маркаси қўйилган янги техника кечаси-ю-кундузи колхоз ва совхоз далаларига узлуксиз жўнатиб турилади. Завод бу йил ишлаб чиқарган минглаб пахта териш машиналари «оқ олтин» ҳосилини теришга киришадиган вақт яқинлашиб қолди.

«Ташсельмаш» заводининг бош конструктори, Давлат мукофоти лауреати И. П. Панов Совет ҳукуматининг баёноти билан танишиб чиққач, бундай деди:

— Биз тинч меҳнатимизнинг бузилишига йўл қўймаймиз. СССР ҳукумати урушнинг олдини олиш ва халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун сарфлаётган жуда катта куч-ғайратларини бутун дунё кўриб турибди. Бутун прогрессив инсоният томонидан маъқулланаётган ёппасига қуролсизланиш тўғрисидаги совет таклифларининг империалистик давлатлар раҳбар доираларида қўллаб-қувватланмаётганлиги учун биз айбдор эмасмиз. Америка Қўшма Штатлари ядро қуролларини портлатишнинг бутун бир сериясини ўтказаётган шароитда Совет ҳукуматининг ядро қуролининг энг янги намуналарини синашни қайта бошлаш соҳасидаги тадбирлари адолатли ва ўз вақтида кўрилган тадбирлардир. Бу тадбир совет кишиларининг тинч меҳнатини таъминлаш учун, болаларимизнинг бахтиёр келажаги учун зарурдир.

Совуқ-пресслаш цехининг мастери Аҳад Ҳакимов ўз ўртоқлари билан суҳбатда «Ташсельмаш» заводи коллективининг умумий фикрини баён қилди.

— Ҳаёт бизни, совет кишиларини, доимо шай бўлиб туришга ўргатмоқда, — деди у. — Биз тинчликсевар кишилар бўлсак ҳам доимо сергак бўлиб туришимиз керак. Фойда орқасидан қувиб ҳар қандай жиноятга тайёр турган империалистларнинг макри туфайли СССР халқлари кўпгина кулфатларни бошдан кечирдилар. Ватан хавфсизлигини таъминлаш — ҳар бир совет кишисининг бурчидир. Шунинг учун ҳам биз ишчилар ҳукуматимизнинг Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирини маъқуллаймиз!

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ҒАЛЛА СОТИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Тошкент областининг ғаллакор колхоз ва совхозлари етти йилликнинг тўртинчи йилида меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар КПСС XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига жавобан ғалла тайёрлаш давлат планини (маккажўхори дони ва шоли бу ҳисобга кирмайди) муддатидан илгари 23 июлда бажардилар.

Давлатга 13734 тонна ғалла ва нўхат сотилиб, план 100,3 процент адо этилди. Давлатга ғалла сотиш давом этмоқда.

Мўл ҳосил—ҳалол меҳнатга боғлиқ

Яқинда Чиноз районидаги «ЎзССР 30 йиллиги» колхози далаларида бўлган мусобақадош Самарқанд область пахтакорларининг вакиллари миришкор деҳқонларнинг ишларидан мамнун бўлдилар. Улар колхоздаги Ҳ. Лапасов ва С. Фаттохов ўртоқлар бошлиқ тюпкочи звеноларнинг бир текис ривожланаётган ғўзаларини кўриб, механизаторларнинг ишига таҳсин ўқидилар. Бу звеноларнинг ҳар бирида 5 киши билан 40 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Далаларда бегона ўтни деярли учратмайсиз. Озиқлантириш, суғориш ва культивация бир-бирига узвий боғлиқ равишда олиб борилаётганлиги туфайли ғўзаларнинг ҳосил тўплаши кўнгилдагидай, тугунчаларининг тўкилишига йўл қўйилмаяпти.

Мусобақадошлар ер шароити бирмунча ноқулай бўлган «Коммунизм» колхози далаларида сувчиларнинг фидокорона меҳнатига қойил қолишди. Колхозда чанқаб қолган ёки қуллаган ғўзани кўрмайсиз. Б. Айтенов, М. Калиев, Т. Дўсанов ўртоқлар бошлиқ трактор-далачилик бригадаларида мўл ҳосил учун кураш намунали ташкил этилган.

«XXI партсъезд» колхози райондаги йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Колхоз ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил етиштириши лозим. Лекин, бу ерда ҳозирги кунларда олиб борилаётган ишлар мажбуриятга яраша деб бўлмайди. Айрим бригадаларда ғўзалар чанқаб, ҳосил тугунчаларини тўкиб юбораётган бўлса, баъзи бригадаларда далалар қуллаб ётипти.

— Ғўзаларнинг ривожланиши яхши эмас, — дейишди мусобақадошлар 5-бригада бошлиғи ўртоқ К. Мадиёровга. — Анча майдондаги ўсимлик ғовлаб кетипти, ҳосили жуда кам. Сувдан нотўғри фойдаланилаётгани сабабли бошқа агротехника тадбирларининг бузилишига йўл қўйилган.

Ўртоқ А. Пўлатов бошлиқ бригададаги аҳвол меҳмонларни жуда ранжитди. Ҳа, 2-3 тадан бўлиқ кўсаги бор ғўзалар механизатор Саримсоқ Умурзоқов ва бригада бошлиғининг бепарволиги туфайли қийратиб кетилмоқда.

Ғўза парваришида райондаги «Москва», «Октябрь 40 йиллиги», Ленин номли колхозларда ҳам пала-партишликка йўл қўйиляпти. «Шарват» оқизиш кейинги пайтларда негадир камаймоқда.

— Энг хавфли камчилик шуки, — дея уқтиришди мусобақадошлар чинозликларга. — чеканкани кечиктиряпсизлар. Бу билан ҳосилнинг бир қисми ҳозирданоқ йўқотилаётир.

Шундан сўнг самарқандликлар Янгийўл район колхозларини кўздан кечирдилар. Ўзаро текшириш «Ленинизм» колхози далаларидан бошланди.

Ўртоқ А. Сиддиқов бошлиқ бригада 111 гектар пахта майдонига эга. Бу йил ҳосилдорлик 35 центнерданга етиши керак. Хўш, шу кунлардаги иш ана шу мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдими? Йўқ, албатта. Буни мусобақадошлар алоҳида қайд қилиб, амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар тўғрисида маслаҳатлар бердилар.

Бригаданинг 11 гектар ердаги ғўзасини ўт босиб ётипти. 20 кундан буён пайкалга трактор оралаган эмас. Қўшни даладаги ғўзалар эса ғовлаб кетган. Бирорта кўсак топиш амримаҳол. Бунинг устига ҳосил элементлари кам.

— Умуман, — дейишди самарқандлик биродарлар. — колхозда чеканка кечиктирилипти. Танлаб чеканка қилиш унутилипти.

«Москва» колхози раҳбарлари «100 гектардан ортиқроқ майдондаги пахтани машинада терамиз», — деб мақтанишадию, ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга эътибор берилмаяпти. Ана шу участкаларни ўт босган. Кўндалангига ишлов тўхтатиб қўйилган.

— Сизларда ердан умумли фойдаланилмас экан. Даланинг этак ва бош қисмларида ўсимлик кам бўлишига қарамай, уларни парвариш қилинмаяпти.

Бундай аҳвол райондаги «XIX партсъезд», Фрунзе номли колхозларда ҳам содир бўлмоқда.

Чиноз ва Янгийўл район пахтакорлари, мусобақадошларнинг дўстона маслаҳатларига тўла амал қилинг, ғалвирни сувдан кўтарадиган пайт яқинлашаяпти

З. ҚУРТНЕЗИРОВ
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ЧЕКАНКА ҚИЗИТИЛДИ

СИРДАРЁ. Куйбишев номли колхознинг ўртоқ Х. Рустамов бошлиқ бригадаси аъзолари бу йил 140 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Ўз вақтида культивация қилиниб, қондириб суғорилган, тўйдириб озиқлантирилган ғўзалар серҳосил бўлиб ривожланмоқда.

Бригада аъзолари барча майдонларда чеканкани бошлаб юбордилар. Бу ишда ҳар куни 18-20 киши қатнашмоқда.

Колхознинг ўртоқ А. Тўйчиев бошлиқ трактор-далачилик бригадасида эса ғўзани механизация воситасида чеканка қилишга киришилди. Бригадада ҳосилнинг асосий қисми машинада териб олинади. Шунинг учун ҳам ғўза машина теримига мослаб парвариш қилинмоқда. 122 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта етиштириш учун курашаётган бу бригада аъзолари ғўза праваришини тинмай давом эттирмоқдалар.

Райондаги «Қизил Октябрь» колхози далаларида ҳам ғўза чеканкаси қизитиб юборилди. Колхознинг ўртоқ Т. Акбаров бошлиқ бригадаси аъзолари бу соҳада олдинда бормоқдалар. Улар чеканкани 6-7 иш кунида тамомлашга аҳд қилдилар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Бўка районидаги «Коммунизм» колхозида ғўзани чеканка қилиш қизғин бошлаб юборилди. Суратда: колхознинг ўртоқ С. Исоқов бошлиқ бригадасида ғўзани чеканка қилиш пайти.

А. Абалян фотоси.

УЧ БАРОБАР

2-цехнинг ўртоқ А. Хаджиян раҳбарлигидаги сменасини корхонанинг машъали деса бўлади. Чунки Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида бу смена барчага ўрнак.

Машъал коллектив айниқса шу кунларда энг юксак кўрсаткичларга эришаётир. Улар ҳар сменада 120—150 минг метр ингичка толали сим тортмоқдалар. Бу кўрсаткич нормадагига қараганда деярли уч баравар кўпдир. Сим тортувчилардан Бондарева, Ҳасанова, Байрамова, Колосниченко ва бошқалар қўлга киритаётган муваффақиятлар кишини қувонтиради.

Ҳозир комбинатда машъалларга тенглашиш учун чинакам ҳаракат бошланиб кетди. 3-цех ишчиси А. Уранмов, 2-цех прокатчиси Н. Абибуллаев ва бошқалар машъаллардан ўрнак олиб, смена топшириқларини 2—2,5 баробар адо этмоқдалар.

Корхона металлурглари етти йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун кун сайин зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Т. ЎРУНОВ.
комбинат хизматчиси, «Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Ўзбекистон кочегаркаси — Оҳангарон шахтёрлари ўзларининг традицион байрамлари — Шахтёрлар кунини муносиб нишонлаш мақсадида тобора ғайратга-ғайрат қўшиб ишлаяптилар. Кончилар шу кунларда белгиланган графикдан олдинда бораяптилар. Суратларда: (юқорида) кўмир разрезида очиқ усул билан кўмир қазиш пайти. (Пастда) 9-шахтанинг бир группа илғор кончилари—улуғ етти йиллик топшириғини беш ярим йилда адо этишга бел боғлаган азаматлар (чапдан) А. Муқимов, А. Ҳакимов, Ғ. Очилов ва А. Раззоқов ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

Муҳим объектлар биринчи навбатда

Социалистик Чирчиқ шаҳрининг чиройини очишда 160-қурилиш трести азамат бинокорларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Улар шаҳарда жуда кўп саноат объектлари, турар-жой ва маданий-маиший муассаса биноларини қураётирлар.

Трест ишчиларининг фидокорлиги туфайли шу йилнинг ўтган ойлари ичида 6 минг квадрат метр ҳажмда турар-жой қуриб фойдаланишга топширилди. Бу ярим йиллик планга нисбатан деярли 1,5 ҳисса кўпдир.

Бинокорлар бир қанча муҳим саноат объектларини қуриб, фойдаланишга топширишди. Улар орасида Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати 4-цехининг биринчи навбати, «Узбекхиммаш» заводининг паровоз депоси, электрокимё комбинатининг 19-агрегати, 5-турбонасоси ва халқ хўжалиги учун муҳим бўлган бошқа объектларни кўрсатиш мумкин.

Қурувчилар илғор иш методларини кенг қўллаш, мавжуд машина ва механизмлардан унумли фойдаланиш туфайли шундай ютуқларга эришмоқдалар

Я. ТОЛСТОНОГ,
инженер-экономист.

ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгресси делегатларининг Ўзбекистонда бўлиши

Шу кунларда «Тошкент» меҳмонхонаси жуда гавжум. Бу ерда кўпгина халқларнинг тилларида тинчлик дўстлик, халқаро ҳамкорлик тўғрисидаги сўзлар янграмоқда. Ўзбекистон пойтахти ўз меҳмонлари — ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгрессининг чет эллик қатнашчиларини самимий, зўр меҳр билан кутиб олмоқда.

Ўзбекистон кишилари билан учрашувлар мени ғоят тўлқинлантирди, дейди ёш сомалиликлар уюшмаси хотин-қизлар ташкилотининг бош секретари Аша Ҳасан Дирше. Мен республика министрликларининг раҳбарлари билан, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари билан, кўпгина оддий меҳнаткашлар билан суҳбатлашдим, бу суҳбатларнинг ҳар бири тинчлик ҳақидаги гапдан, фақат тинчлик шароитидагина инсониятнинг бахтиёр ҳаёт кечириши мумкинлиги тўғрисидаги гапдан бошланди.

Аша Ҳасан Дирше Совет ҳокимияти йилларида ўзбек хотин-қизлари ҳаётида рўй берган ғоят катта ўзгаришлар унда жуда катта таассурот қолдирганлиги ҳақида гапиради. У, Ўзбекистон хотин-қизларининг давлат ва жамоат ҳаётида хўжалик ва маданий қурилишининг ҳамма соҳаларида актив иштирок этаётганлиги ўзини ҳайратда қолдирганлигини айтди.

— Бу жуда ажойиб факт! — деди Сомалидан келган меҳмон.— Чинакам эркинлик деб ана шуни айтадилар.

Меҳмонхона ёнига автобуслар, енгил автомашиналар кетма-кет келиб турибди. Баъзи меҳмонлар жўнаб кетмоқдалар, уларнинг ўрнига эса, конгресснинг чет эллик делегатларидан иборат янгидан-янги группалар келиб турибди. Тошкент жамоатчилигининг вакиллари ўтган якшанба куни Эквадор ва Непал делегациялари аъзоларини кузатиб қолдилар ва Ҳиндистон ҳамда Индонезия тинчлик тарафдорларини кутиб олдилар.

Ҳиндистон делегацияси составида парламент аъзолари П. Н. Сопру, М. Четтерди, Акбар Али Хон, тарихчи Тара Чанд, машҳур ҳинд раққосаси Кумари Бхарати, ёзувчи К. К. Калелкар, Ганди номидаги тинчлик фондининг секретари Ом Прокаш Гупта ва ана шу мамлакатнинг бошқа жамоат арбоблари бор.

Индонезия халқининг Тошкентга келган вакиллари орасида Индонезия тинчликни ҳимоя қилиш комитетининг бош секретари Ислан, парламент аъзолари Идо Гарнида, Басса Нан Кунинг, Латуи Хамалло, «Нахдатул Улама» партияси ижроия комитетининг аъзоси Тоха Макруф, республика аҳолиси турли табақаларининг вакиллари бор.

22 июлда Ҳиндистон ва Индонезия жамоатчилигининг вакиллари Янгийўл районидаги Н. С. Хрушчев номли колхоз аъзоларининг меҳмони бўлдилар. Пахтакорлар конгресс делегатларини хурсандлик билан кутиб олиб, уларга хўжаликни кўрсатдилар. тинч ижодий меҳнат соҳасидаги ўз муваффақиятлари ҳақида гапириб бердилар. Колхоз раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Турсунқуловнинг Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Жаҳон конгресси қарорларини якдиллик билан ва қизғин қўллаб-қувватлайдилар, тинчликни янги уруш хавфидан сақлаш ишига ўз ҳиссаларини кўпроқ қўшишга интиладилар, деган сўзларини меҳмонлар қарсаклар билан кутиб олдилар.

Индонезия тинчликни ҳимоя қилиш комитетининг бош секретари Ислан колхозчиларга мурожаат қилиб, уларнинг ишида янгидан-янги муваффақиятлар тилади. У айтдики, совет кишилари дунёда энг адолатли ва энг гўзал жамият қурмоқдалар. Биз сизлардан кўп нарсаларни ўрганишимиз мумкин, деди индонезиялик меҳмон.

Ҳиндистон тинчлик тарафдорлари группасининг раҳбари Тара Чанд ўзбек колхозчиларига бахт-саодат ва равнақ тилади. (ЎзТАГ).

ФЕСТИВАЛЬ ПОЕЗДИ ХЕЛЬСИНКИГА ТОМОН ЙЎЛ ОЛДИ

Бепоён Ватанимизда Ёшлар ва студентлар халқаро фестивалининг қатнашчилари тушган жуда кўп поездлар, самолётлар, автомобиллар ва кемалар Финляндия пойтахти Хельсинкига томон бормоқда. 23 июлда Тошкентдан жўнатилган махсус поезд ҳам ана шу оқимга қўшилди.

Ўша куни кечқурун вокзал олди майдони гавжум эди. Ҳиндистон ва Цейлон ёшларининг 200 вакилини узатиб қўйиш учун республика пойтахтининг минглаб меҳнаткашлари келдилар. Поезд жўнаб кетиши олдидан митинг бўлди.

Низомий номидаги педагогика институти комсомол комитетининг секретари А. Охунов чет эл Шарқи мамлакатларининг йигит ва қизларини Тошкент ёшлари номидан табриклади. У дўстларга оқ йўл тилади.

Фестивалга тайёргарлик кўрувчи Умум Ҳиндистон комитети секретари Найирнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди.

Цейлон вакиллари номидан Араванса жаноблари митингда нутқ сўзлаб кўрсатилган меҳмондўстлик учун Тошкент аҳолисига ташаккур изҳор қилди.

Митинг тугади. Вагонларига «Фестивальний» деб ёзилган поезд қўзғалиб кетади. Тинчлик ва дўстлик элчилари, сизларга катта муваффақиятлар тилаймиз! (ЎзТАГ).

ЛАГЕРДА

Баҳор келиши билан Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози правлениеси Белинский номли мактаб ўқувчиларига атаб лагерь барпо қилган эди. Тошкент денгизининг шундай ёнгинасида жойлашган бу лагерь ёзги каникул бошланиши билан болалар билан гавжум бўлиб кетди.

Лагерда ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди. Драма, спорт тўгаракларига эса айниқса кўп бола қатнашмоқда. Мактаб ўқитувчилари эса лагерда навбатчилик қилишмоқда.

Лагерда биринчи сменада мириқиб дам олган ўқувчилар ҳозирги кунда колхозчи ота-оналарга яқиндан ёрдам беришмоқда. Уларнинг бу ҳимматидан колхозчилар мамнун бўлишаяпти.

У. ҲОЛМУҲАМЕДОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Белинский номли мактаб.

* * *

Райондаги 15-мактаб ўқувчилари шу райондаги Куйбишев номли колхоз боғида очилган меҳнат лагерида яйраб дам олишмоқда. Шуниси муҳимки, ўқувчилар дам олиш билан биргаликда колхоз далаларига чиқиб ғўза парваришида актив қатнашмоқдалар.

Ҳа. ўқувчилар ҳар куни тўрт соат ишлаб, қолган вақтларини кўнгилли дам олиш билан ўтказишмоқда. Лагерда шахмат, шашка, музика тўгараклари ишлари жуда намунали йўлга қўйилган. Музика тўгараги аъзолари тажрибали музикашунослар раҳбарлигида бир неча куй ва қўшиқларни ўрганиб олдилар. Янги ўқув йили бошлангач, улар ўрганган бу номерларни мактаб саҳнасида ижро этадилар.

Пионер ёзини ҳам ишлаб, ҳам дам олиш билан ўтказаётган бу ўқувчиларнинг ғайрат-ташаббуси ҳақиқатан ҳам мақтовга сазовордир.

П. ТОЖИЕВ,
Ж. ХОЛМАТОВ.

П А Р Т И Я   Т У Р М У Ш И

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ—ОММАГА

«Ташкенткабель» заводи мамлакатимиздаги кабель маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган йирик корхоналардан бири ҳисобланади. Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари тайёрлаётган турли хил кабеллар халқ хўжалигининг деярлик барча тармоқларида қўлланилмоқда, қад кўтараётган етти йиллик қурилишларида ишлатилмоқда, бир қанча чет эл мамлакатларига ҳам етказиб берилаётир.

Бундан шу нарса кўриниб турибдики, корхона коллективи зиммасига жуда катта вазифалар юклатилган. Кабелчилар ана шу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда меҳнат қилишаяпти, давлат планларини бажаришда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бунинг учун мавжуд ички имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга, ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш ва автоматлаштиришга, янги асбоб-ускуналарни, прогрессив технология ва илғор иш усулларини қўлланишга алоҳида эътибор берилаяпти. Корхона маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишлаб чиқаришни юксалтиришнинг ана шу муҳим омилларини диққат марказларида сақламоқдалар. Кабелчиларнинг маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришга қаратилган ташаббусларини ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқдалар, бундай янгиликларни барча цех, участка, бригада ва ишчилар ўртасида кенг ёйиш учун амалий чоралар кўрмоқдалар. Бу ўзининг ажойиб натижаларини бермоқда, давлат планлари ой сайин ортиғи билан адо этилаётир, меҳнат унумдорлиги эса тинмай ошиб бораяпти.

БИР СОАТ ИЛГАРИ

Қўқонлик машҳур тикувчи, СССР Олий Советининг депутати Татьяна Кардашнинг етти соатлик ишни олти соатда бажариш ҳақида бошлаган ватанпарварлик ташаббусига жуда кўп кабелчилар қўшилган. Бунга биринчи бўлиб 30-цех коллективи қўшилди. Ишчилар асбоб-ускуналарнинг бекор туришини камайтириш, смена нормасини муддатидан бир соат илгари бажариш юзасидан мажбурият олдилар. Бу партия комитетининг эътиборидан четда қолмади. Партком цех коллективининг ана шу ташаббусини тўла қўллаб-қувватлади, уни бутун корхонага ёйиш барча коммунистларнинг муҳим бурчи эканлигини кўрсатди. Бу ташаббус партия комитетининг кенгайтирилган йиғилишида атрофлича муҳокама қилинди. Шундан сўнг бошқа цех, участка, бригада коллективлари ҳам бу ҳаракатга бирин-кетин қўшила бошладилар. Ҳозирги вақтда ана шу ватанпарварлик ҳаракатида 30-цехнинг барча ишчилари, инженер-техник ходимлари 20, 55, 11- ва бошқа цехларнинг юзлаб ишчилари иштирок этмоқдалар.

Биргина 55-цехда 150 дан ортиқ киши етти соатлик ишни олти соатда бажариш юзасидан конкрет мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Бу цех ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг тинмай ўсиб боришига, маҳсулот таннархининг арзонлашишига, бракнинг кескин камайишига олиб келди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 13,9 процент ошди. Ҳар минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш учун сарфланадиган иш ҳақи 1,2 процент камайди. Ана шундай катта муваффақиятларни қўлга киритаётган цех коллективи бир неча ойдан бери контролёрсиз ишлаяпти, тайёрлаётган маҳсулот тўғридан-тўғри истеъмолчиларга жўнатилаяпти. Эндиликда эса цех ишчилари коммунистик меҳнат цехи номини олиш учун муваффақиятли курашаяптилар.

11-цехнинг КПСС аъзоси мастер ўртоқ Носков раҳбарлигидаги сменаси аъзолари иш вақтидан унумли фойдаланмоқдалар. Сменада меҳнатнинг пухта ташкил этилиши натижасида алюмин қуйилмалари ишлаб чиқариш топшириқлари мунтазам ортиғи билан адо этилмоқда. Айрим сменаларда 81,4 тоннага етказиб қуйилма олинаётир. Нормада белгиланганига асосан бу кўрсаткич 47 тоннани ташкил этиши керак эди. Бу корхона тарихида эришилган энг юқори кўрсаткич эди. Партия комитети ана шу янгиликни дарҳол пайқаб олди ҳамда бу смена аъзолари иш тажрибасини оммалаштириш юзасидан қарор қабул қилди, уни барча сменалар ўртасида кенг ёйиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Ҳозир цехнинг мастерларидан Зубаков, Собиржонов, Аляев, Пилюков ва бошқа ўртоқлар раҳбарлигидаги смена коллективлари шу метод асосида меҳнат қилмоқдалар.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ЭСТАФЕТАСИ

Рационализатор ва ихтирочилар илғор иш методларини оммалаштириш ва ишлаб чиқаришга жорий қилишда актив иштирок этмоқдалар. Улар ўзларининг новаторлик таклифлари билан иш кўрсаткичларини яхшилашга кўмаклашмоқдалар. Шу йилнинг ўтган олти ойи ичида 120 дан ортиқ таклиф билан чиқишди. Бу таклифларни амалга ошириш йил давомида деярлик 200 минг сўм фойда беради. Республикада хизмат кўрсатган рационализатор коммунист В. Глебов янгилик изловчилардан Ю. Ильичев, П. Токарев ва бошқа ўнлаб тиниб-тинчимаслар корхонада умумий юксакликка эришишга ёрдам беришмоқда.

Корхона рационализаторлари ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар мамлакат кабель саноати корхоналари новаторлари тажрибасини ўзаро ўрганиш бўйича эстафета ташкил этдилар. Бу партия комитети томонидан тўла маъқулланди ва шу ҳақда мамлакатнинг барча кабель заводларига хабар берилди. Бошқа заводлар ана шу эстафетани маъқул топдилар. Бу бир хил маҳсулот ишлаб чиқараётган корхоналардаги илғор тажрибани ўрганишнинг амалий формаларидан бири бўлиб қолди.

Бошқа кабель заводлари коллективлари иш тажрибасини ўрганиш туфайли бир қанча техника янгиликлари ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Масалан, пластмасса изоляцияли кабелларни тайёрловчи поточли-автоматик линия ишга туширилди. Бекобод металлургия заводи коллективи билан яқин алоқада бўлиш ҳам кўпгина техника янгиликларини ўрганиш имконини бераяпти. Ана шу завод металлурглари тажрибаси асосида прокат стани обжим линияси анча такомиллашган ўқлари тайёрланди. Бу янгиликни қўлланиш прокат станининг бекор туриб қолишини анча камайтириш ва унумдорлигини ошириш имконини туғдирди. Бошқа кабель заводлари коллективларининг иш тажрибасини ўрганиш натижасида амалга оширилган бундай янгиликлар корхонада жуда кўп. Ана шу муҳим ишда ҳам коммунистларнинг авангардлик роли бор.

МАЛАКАЛАРИ ОШМОҚДА

Партия комитетининг ибратли ишларидан яна бири шундаки, у корхонада малакали ва тажрибали ишчилар сафини кенгайтириш, меҳнат қучоғига эндигина келган янги кишиларга танлаган касбларини пухта ўрганишлари учун зарур шароитларнинг яратиб берилишига ҳаракат қилмоқда. Ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобланган тажрибали ишчилар, айниқса коммунистлар қолоқ кабелчиларга, малакаси пастроқ кишиларга бириктиб қўйилмоқда. Шу туфайли қолоқ ҳисобланган ишчилар илғорлар сафидан муносиб ўрин олмоқдалар.

Бундан ташқари цех ва участкаларда илғор тажриба мактаблари ишлаб турибди. Бу мактабларнинг машғулотларида ишлаб чиқариш илғорлари, тажрибали кабелчилар ўз иш методларини касбдошлари билан ўртоқлашишади, меҳнатда юқори кўрсаткичга қандай қилиб эришаётганликлари «сир»ларини айтиб беришади. Заводда техника минимуми курслари ташкил этилган. 150 га яқин киши бу курсларда техника воситалари қувватидан унумли фойдаланиш йўлларини билиб олдилар. Қўшимча касбларни ўрганишга ҳам алоҳида эътибор берилаяпти. Шу йилнинг ўтган беш ойида 60 киши қўшимча касбларда ишлашни ўзлаштирдилар.

Ҳаммага маълумки, мастерлар ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига раҳбарлик қилишади. Улар ўз ишларини жуда ҳам пухта билишлари керак. Шунинг учун ҳам завод партия комитети мастерлар билан ишлашга, уларнинг малакасини оширишга, меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив методларини улар ўртасида кенг ёйишга катта эътибор бермоқда. Корхонада «Мастерлар куни» таъсис этилган. Барча мастерлар ҳар ойда бир марта кенгаш ўтказишади. Бундай кенгашларда иш тажрибаларини ўзаро ўртоқлашишади, турли хил техникага доир ва сиёсий темаларда лекциялар тинглашади.

КУМАКЧИЛАР

Техника кабинети ва техника информацияси бюроси ҳам техника янгиликларини, новаторлар ва ишлаб чиқариш пешқадамларининг илғор иш методларини, тажрибаларини, прогрессив технологияни пропаганда қилишга яқиндан ёрдам бермоқда. Техника кабинети яхши жиҳозланган, унда кабель заводлари коллективларининг илғор тажрибалари ёритилган витриналар, схема ва чертёжлар, турли плакатлар, махсус журналлар бор. Кабинетда кабель саноатидаги янгиликлар ҳақида, техника темаларида лекция ва докладлар бўлиб туради, техника конференциялари ва кенгашлари ўтказилади. Бошқа кабель заводи ва марказий илмий-текшириш институтларининг ходимлари бу ерда докладлар қилиб туришади. Техника темаларидаги лекциялар ўқилаётганда шунга оид кино-фильмлар намойиш қилинади. Шу йилнинг ўтган беш ойидагина 160 га илмий-техника фильмлари кабельчиларга кўрсатилди.

Заводдаги илмий-техника жамияти ҳам илғор иш методларини пропаганда қилишга катта ҳисса қўшаётир. Ҳозирги вақтда 112 киши шу жамиятнинг аъзоси ҳисобланади. Илмий-техника жамиятида 8 та секция бор. Бу секциялар корхона техника советининг заводни реконструкция қилиш ва уни ихтисослаштириш, янги технологик машина ҳамда аппаратларни конструкцияларини яратиш, уларни тайёрлаш ва корхона шароитида ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, кабель маҳсулотлари сифатини яхшилаш ва бракни камайтириш, ташкилий-техникавий тадбирлар ҳамда рационализаторлик таклифларини ўз вақтида амалга ошириш бўйича олиб бораётган фаолиятида актив қатнашмоқда. Ихтирочилар ва рационализаторлар Бутуниттифоқ жамиятининг заводдаги бошланғич ташкилоти ҳам бэракали ишламоқда. Бу ташкилот ҳисобида 300 дан ортиқ рационализаторлар, ихтирочилар, новаторлар бор. У илғор иш методларини ва прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилишни тезлаштиришга амалий ёрдам бераяпти.

Илғор иш методларини пропаганда қилишнинг яхши ташкил этилганлиги, корхона ишчиларининг малакасини ошириш, қолоқларни илғорлар сафига етказиш ишлаб чиқариш нормаларини мунтазам ортиғи билан бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришга, завод коллективининг куч-ғайратини КПСС XXII съезди томонидан қўйилган улуғвор вазифаларни бажаришга сафарбар этишга ёрдам бераяпти.

Лекин шу билан бирга завод партия комитети, цехлардаги бошланғич партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарларининг илғор иш методларини пропаганда қилиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишда камчиликлари ҳам йўқ эмас. Заводда илғор иш методлари мактабларининг иши яхши ташкил этилмаган. Айрим ташкилий-техникавий тадбирлар жуда секинлик билан амалга оширилади. Айниқса, корхона экономикасига оид масалаларга жуда кам эътибор берилаяпти. Ишчиларнинг ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш, корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини оширишга қаратилган ташаббус ва таклифлари ҳар доим ҳам актив қўллаб-қувватлана бермайди. Бу жузъий камчиликлардир. Уларни бартараф этиш коллектив иш натижасининг янада баракали ва сифатли бўлишига ёрдам берган бўлур эди, албатта.

М. МИРҲАМИДОВ.

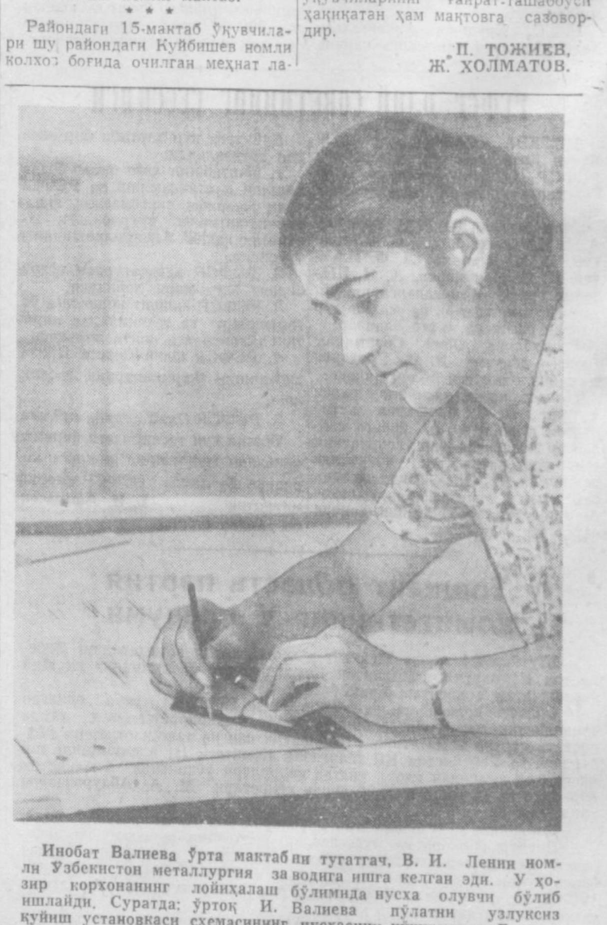

Инобат Валиева ўрта мактабни тугатгач, В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводига ишга келган эди. У ҳозир корхонанинг лойиҳалаш бўлимида нусха олувчи бўлиб ишлайди. Суратда: ўртоқ И. Валиева пўлатни узлуксиз қуйиш установкаси схемасининг нусхасини кўчирмоқда. Бу установка заводда янги ўрнатилган бўлиб, у яқин кунларда ишга туширилади.

А. Абалян фотоси.

Пойтахтимиз тамошабинларига яна бир янги совға тақдим этилди. Новомосковский кўчасида қад кўтарган 800 ўринли кенг экранли «Москва» кинотеатри кечагина фойдаланишга топширилди. Суратда: «Москва» кинотеатри. А. Абалян фотоси.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

ДЕПУТАТ—ХАЛҚ ХИЗМАТКОРИ

Ижро қилувчи ҳокимият органлари ва бошқармалар ихтиёридаги масалаларнинг кўпи ҳозирги пайтда советлар ва уларнинг доимий комиссиялари томонидан ҳал қилинадиган бўлиб қолди. Шу сабабли совет аппарати ходимлари ва депутатлар Совет қурилишида янги иш формаларини кенгроқ жорий қилишлари ва Советлар фаолиятини тинмай такомиллаштиришлари зарур.

Ана шу вазифаларни адо этишда советларни ташкил қилган депутатлар асосий роль ўйнайдилар. Халқчил ва энг одил демократияга асосланган социалистик мамлакатимизда халқ хизматкорлари бўлган депутатлар жуда катта кучни ташкил қиладилар. Буни республикамиз, жумладан пойтахтимиз Тошкент шаҳри мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Ўтган сайловларда Тошкент шаҳридан СССР Олий Советига 6, Ўзбекистон ССР Олий Советига 43, Тошкент шаҳар Советига 464 ва район советларига 1230 депутат сайланган. Булар орасида атоқли фан арбоблари, малакали инженер-техник ходимлар, врач ва педагоглар, халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган оддий ишчи ва хизматчилар бор.

СССР Конституцияси ва партиямизнинг янги Программасида депутатларга катта имтиёзлар берилган. Уларнинг иш формалари ҳақида ҳам йўл-йўриқлар кўрсатилган. Ана шу иш формаларидан бири — сайлов округидир. Сайлов округи — депутатлар учун иш марказидир. Депутат фақат шу ерда кенг омма билан учраша олади, ўз сайловчиларининг талаб ва эҳтиёжларини чуқурроқ ўрганиши мумкин. Советлар фаолияти билан меҳнаткашларни таништириш, кенг оммани Советлар ишига жалб қилиш учун дастлабки қадам шу ердан бошланади.

Кўпгина депутатлар ўзларига билдирилган юксак ишончни оқлаш йўлида жон куйдириб ишламоқдалар. Сайловчилар ҳаёти билан яқиндан танишиб, уларга турли масалаларда амалий ёрдам бермоқдалар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари — Тошкент тепловоз депосининг машинисти Б. Мирбобоева, атоқли врач О. Павлова, «Таштекстильмаш» заводининг токари В. Голев, кекса бастакор Юнус Ражабий, шаҳар Советининг депутати, «Шарқ гули» фабрикасининг тикувчиси О. Мусаева, Хлодокомбинат ишчиси А. Қурбонов ва «Ташсовет» касалхонасининг врачи Ф. Козаков ўртоқлар шулар жумласидандир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети соғлиқни сақлаш доимий комиссиясининг раиси О. Павлова ва Тошкент шаҳар Совети соғлиқни сақлаш доимий комиссиясининг раиси С. Маъсумов ўртоқлар доим ҳамкорликда ишлашади. Кўпгина масалаларни бирга ҳал қилишади. Булар шаҳар туғруқхоналари ва тез ёрдам станциясининг ишини яхшилаш соҳасида бир мунча ишларни амалга оширдилар.

Доимий комиссияларнинг самарали ишлаши комиссия аъзоларига, биринчи галда комиссияга раҳбарлик қилувчи депутатга боғлиқ.

Тошкент шаҳар Советининг ишлаб чиқариш бўйича доимий комиссиясининг раиси депутат Г. Винокуров — тажрибали хўжалик раҳбарларидан бири. У Ўзбекистон халқ хўжалик кенгаши раисининг ўринбосари. Комиссия составидаги 20 депутат орасида анчагина малакали хўжалик раҳбарлари бор. Лекин ана шу мутахассислардан етарли равишда фойдаланилмайди, ишлаб чиқаришга доир муҳим масалалар сессия муҳокамаларига киритилмайди. Комиссия раиси ўртоқ Винокуров ўз вазифасига бепарволик билан қараши туфайли бу муҳим комиссия амалда ишламайди дейиш мумкин.

Партиямизнинг XXII съездида раҳбар ходимлар ишчан ташкилотчи бўлиши, ҳаётдан, янгиликлардан ортда қолмаслиги, шахсга сиғинишнинг машъум оқибатларидан батамом қутилиш чораларини кўриш зарурлиги уқдириб ўтилган эди.

Совет ижрочи органларига раҳбарлик қилувчи депутатлар партиянинг ана шу кўрсатмаларига изчиллик билан амал қилишлари керак. Лекин айрим райижрокомлар партиянинг бу кўрсатмаларини бажаришга эътибор бермаётирлар. Бунга Куйбишев район ижроия комитетини мисол қилиб олиш мумкин. Район ижроия комитетининг раҳбарлари район совети депутатларининг ишини яхшилашга мутлақо эътибор бермайдилар, ўзлари эса сайлов округларида камдан-кам бўладилар, шунинг учун уларнинг адресларига сайловчилардан кўплаб эътирозлар билдирилмоқда. Хат, шикоят ва аризаларни вақтида кўриб, ҳал қилиш қониқарсиз аҳволда.

Раис ўринбосари депутат Надежда Андреевна Журавлева ижрокомга жуда юзаки раҳбарлик қилади. У баъзи ҳолларда коллегиал раҳбарлик принципларини қўпол равишда бузилишига йўл қўяди. Шаҳар Советининг депутати З. Шувалова Куйбишев район ижрокомига мурожаат қилиб, Попова деган шахснинг ножўя ҳаракатлари ҳақида маълум қилган эди. Бу аёл бузиладиган уйига таниши Ольховаяни прописка қилдириб қўйган. Мақсад: нормадан ортиқча уй олиш. Ижроком бу масалани муҳокама қилиб, депутат Шуваловани талабини тўғри деб топган. Ольховаянинг пропискасини бекор қилиш, Поповага қизи билан бир хоналик уй беришга қарор чиқарган.

Лекин ўртоқ Журавлева эса жамоатчилик фикри, ижрокомнинг қарорлари билан ҳисоблашмай, Поповага икки хоналик секцияга ордер ёзиб берган. Бу эса коллегиал равишда объектив ҳал қилинган масала юзасидан манманлик қилиб ўз сўзини ўтказишга уринишдан бошқа нарса эмас.

Депутат Советлар фаолиятида марказий фигура экан, у қаерда ишламасин, қайси лавозимни эгалламасин, қандай масалани ҳал қилишда иштирок этмасин, партия ва халқ олдидаги масъулиятини унутмаслиги, халққа хизмат қилишдек шарафли вазифани астойдил бажариши, кўпчилик фикрини ҳурмат қилиши, коллегиалчилик принципларига қатъий риоя қилиши зарур.

Шуни ҳам айтиш керакки, депутатлар фаолиятининг формалари жуда хилма-хилдир. Кўпгина депутатлар ўз сайлов округларида меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотларига таяниб иш кўрадилар, уларга раҳбарлик қиладилар. Айниқса депутатларнинг маҳалла (квартал), уй комитетлари, халқ дружиналари, ободончилик советлари, ота-оналар комитетлари каби жамоат ташкилотлари ишидаги иштироклари диққатга сазовордир.

Депутатларнинг активлигини оширувчи яна бир форма — сайловчиларнинг наказлари устида ишлашдир. Одатда сайловчилардан тушган наказларни ижрокомлар кўриб чиқиб, имкониятга қараб хўжалик планларига киритадилар. Аммо наказларнинг бажарилишини уюштиришда депутат талабчан бўлиши, бошлаган ишни охирига етказиши керак.

Наказларнинг бажарилишини ташкил қилаётган депутат албатта сайловчилар билан тез-тез учрашиб туради, ўз сайлов округида бўлаётган воқеалардан хабардор бўлади, тегишли ташкилотлар иши билан яқиндан танишади.

Депутатлар актив ишлашлари биринчи галда депутатнинг ўзига боғлиқ бўлса, иккинчи томондан улар ишлаб турган ташкилот, корхона ёки муассасаларга ва жамоат ташкилотларига ҳам боғлиқдир.

Кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари ўз коллективларидан сайланган депутатлар билан мунтазам иш олиб бормоқдалар, уларга депутатлик бурчларини бажаришлари учун шароит яратиб бераётирлар ва фаолиятлари ҳақида ахборот олиб турадилар.

Бунга Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи, «Ташкенткабель» заводи ва тўқимачилик комбинати маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотларини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. «Узбексельмаш», «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш», электр техника заводларининг коллективлари эса ана шу муҳим масалага жиддий ёндошмаётганларига афсусланасан киши.

Депутатлар фаолиятини ҳар тарафлама ривожлантиришда, уларни Советлар олдида турган вазифаларни бажаришга кенгроқ жалб қилишда Советларнинг ижроия комитетлари катта роль ўйнайдилар. Ижрокомлар депутатларни ўз ишларига қанча кўп жалб қилсалар, уларнинг хўжаликка раҳбарлик даражаси шунча кўтарила боради.

Депутатларнинг сайлов округида актив ишлашларини таъминлаш мақсадида шаҳар Советининг VIII чақириғида маҳаллий Советларга депутатликка номзодларни икки принципда — уларнинг яшаб турган жойларидаги округдан ёки ишхоналари жойлашган округдан сайланди. Бу тажриба яхши натижалар берди. Илгаригидек сайловчилар ўз депутатларини қидириб юрмайдилар. Энди иш жойига, ёки турар жойига бориб депутатга мурожаат қилаверадилар.

Халқ томонидан сайланган ҳар бир депутат унинг хизматини сидқидилдан бажариши, бунинг учун сайлов округини доимий иш маркази деб билиши керак. Шундагина Советларни ташкил қилган депутатлар фаолиятини юксак талаблар даражасига кўтариш мумкин.

А. РАФИҚОВ,
Тошкент шаҳар ижроия комитети ташкилот бўлимининг мудири.

Хўрандалар хурсанд бўлса...

Хўрандалар орасида корхонамизда ёпилаётган ширмойи, оби, гижда сингари хилма-хил нонларга талаб катта. Шу сабабли коллективимиз барча куч ва воситаларни ишга солиб, белгиланган топшириқни бекамикўст адо этиш учун астойдил курашмоқда.

Нонвойларимизнинг самарали меҳнатлари туфайли заводимиз бўйича ярим йиллик ишлаб чиқариш топшириғи муддатидан беш кун илгари адо этилиб, ой охиригача планга қўшимча 40 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Шунингдек коллективимиз барча техник иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан белгиланган топшириқни ҳам орттириб бажарди. Меҳнат унумдорлиги ошди, маҳсулот таннархи анча камайди.

Хўрандалар хурсанд бўлса, биз ҳам қувонамиз, кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшилади. Эришилган бу ютуқлар нонвойларимизни янги ғалабалар сари илҳомлантираяпти. Аҳолини хилма-хил мазали нонлар билан таъминлашда Саида Акрамова бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари айниқса жонбозлик кўрсатишмоқда. Ортиқов, Алимов, Муҳаммадқодиров, Аҳмедов ва бошқа ўртоқлар ишда фидокорлик кўрсатиб, смена нормаларини 120—130 процентдан бажариб келмоқдалар.

Заводимизнинг меҳнатсевар коллективи хўжалик йилини қувончли кўрсаткичлар билан якунлашга бутун куч ва ғайратини сафарбар қилади.

Х. АБДУЛЛАЕВ,
Тошкентдаги 2-нон заводи план бўлимининг бошлиғи.

Касаба союз ходимлари семинари

Пойтахтимизда корхона, муассаса ва маҳаллий саноат ҳамда коммунал хўжалик ташкилотлари касаба союз комитетлари раисларининг семинари бўлиб ўтди. Бир ой давом этган бу семинарда Ўзбекистоннинг турли шаҳарлари ва Туркманистон, Тожикистондан келган касаба союз ходимлари қатнашди.

Семинар тингловчилари назарий машғулотларни тингладилар. Тошкентдаги касаба союз бошланғич ташкилотларининг илғор тажрибалари билан танишдилар. Улар «Шарқ гули» бадиий каштачилик фабрикасида коммунистик меҳнат учун мусобақанинг қандай ташкил қилинганлиги билан қизиқдилар, ишлаб чиқариш илғорлари билан суҳбатлашдилар. Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасида эса жамоатчилик асосида ишлаётган ташкилотларнинг фаолияти билан танишдилар.

Янги билим ва илғор тажрибаларни ўрганган касаба союз ходимлари ўз коллективларида ишни янада яхшироқ уюштириш имконига эга бўлдилар.

Л. БЛИНДЕР.

Ракни даволаш мумкин

Николай БЛОХИН,
СССР Медицина фанлари академиясининг президенти, ракка қарши VIII Халқаро конгрессининг президенти

□ □ □

Ҳозир ракка қарши кураш медицинада шубҳасиз энг муҳим проблемалардан биридир. Иқтисодий жиҳатдан тараққий этган ҳамма мамлакатларда ёмон шишдан ўлиш иккинчи ўринда, юрак—қон томирлари касаллигидан ўлиш эса биринчи ўринда туради.

Ёмон шишлар дунёдаги ҳамма мамлакатларда учрайди. Аммо кишиларнинг ҳаёт шароитлари, иқлим, касбига оид ва моддий факторлар ракнинг у ёки бу формасининг пайдо бўлишига таъсир кўрсатади.

Сўнгги йилларда Ғарбий Европадаги бир қатор мамлакатларда, айниқса АҚШда ўпка ракининг кўпайиши сезилмоқда. Бу мамлакатларда эркакларнинг ўпка раки билан касалланиши ҳозир биринчи ўринда туради. Бу афтидан интенсив суратда чекиш ва саноат шаҳарлари ҳавосининг чала ёнган кўмирнинг канцероген маҳсулотлари билан ифлосланишидан бўлса керак.

Овқатланиш шароитлари (жониворлар оқсилининг етишмаслиги) ва жигарнинг юқумли касалликларга кўп чалиниши Африканинг бир қатор мамлакатларида яшовчи кишилар орасида жигар ракининг кўпайишига сабабчи бўлмоқда.

Булар ёмон шишларнинг кишилар ҳаёт шароити билан алоқадорлигини кўрсатувчи айрим мисоллargинадир. Шунга ўхшаш мисоллардан яна кўпини келтириш мумкин эди.

Рак касаллигида ҳаётнинг шундай хусусияти ҳам, масалан, аёлларнинг табиат буюрган ҳамма физиология функцияларини бажаришлари ҳам роль ўйнайди. Маълумки, аёллар эрта эрга берилиб, аборт нималигини билмайдиган, кўп бола туғиб, ўз болаларини кўкрак сути билан боқадиган оналар яшовчи мамлакатларда сут безлари раки жуда кам учрайди.

Ер юзида рак тарқалишининг хусусиятларини ўрганиш кишилардаги ҳали охиригача ўргатилмаган шишларнинг сабабларини аниқлашга ёрдам беради.

Олимлар организм ҳужайраларини тадқиқ қилиб, унинг структурасидаги сирларни билиб олмоқдалар. Улар организмдаги ўзгаришни, ракнинг пайдо бўлишини ўрганаётирлар. Шу нарса аниқландики, рак пайдо бўлганда ҳужайраларда нормал модда алмашинуви бузилар экан, киши ҳаётининг асоси бўлган оқсилларнинг кимёвий состави бошқача бўлар экан, яъни ҳамма «интим ҳаёт», демак ҳужайранинг структураси ўзгарар экан. Бу ҳужайраларнинг нормал бўлмаган тез ажралиши ва ўсишини келтириб чиқаради, демакки, ёмон шиш пайдо бўлади.

Кўп мамлакатларнинг олимлари юз йилдан ортиқ вақт мобайнида бу касалликнинг сабабини топишга уриниб келадилар. Айрим олимлар касаллик алоҳида вируслар орқасида пайдо бўлади дейдилар, бошқалари эса бу касалликка ҳар хил физикавий ва химиявий агентлар — канцерогенлар сабабчи бўлиши мумкин дейдилар. Ҳужайраларнинг ёмон тараққий этиши балки бир қанча сабабларнинг йиғиндисидан келиб чиқар. Тўқималар ва ҳужайраларнинг биохимик тадқиқ қилиш шишган тўқималардаги модда алмашинувининг хусусиятини аниқлаб бермоқда. Олимлар нормал ва шишган ҳужайраларда оқсил ва нуклеин кислоталарнинг синтез процессининг ўтиш тезлигини ҳамда механизмларини ўрганмоқдалар ва солиштириб кўрмоқдалар.

Шунга қарамай, ҳозирги кунда ракнинг сабаблари тўғрисида кўп нарса маълум. Олимлар лабораториялардаги жониворларда сунъий йўл билан ёмон шишларнинг ҳар хил кўринишини ҳосил қила оладилар. Бу тажриба химиявий канцероген моддалар ва ионлашувчи радиацияни таъсир эттириш, айрим ҳолларда эса организмга шиш ҳосил қилувчи вируслар деб аталувчи нарсани юбориш йўли билан бажарилмоқда. Бундай экспериментал шишлар сичқон, каламуш, қуён ва бошқа лаборатория жониворларида, сўнгги вақтларда маймунларда ҳам ҳосил қилинди. Радиоактив изотоплар ёрдамида турли органларда, чунончи жигар, суяк ва бошқа аъзоларда рак ҳосил қилиш мумкин. Жониворлардаги бир қатор шишларнинг сабабчиси вируслар эканлиги тўғрисидаги маълумотлар жуда қизиқарлидир. Бу маълумотлар кишиларда учрайдиган шишлар орасида вируслар сабабчи бўлганлари ҳам бордир деб ўйлашга кишини мажбур қилади. Инсон ва жониворлардаги нормал ҳужайралар ва шишган тўқималар электрон микроскоплар ёрдамида 10 ва 100 марта катталаштириб кузатилмоқда ва суратга олинмоқда. Тадқиқотлар шуни кўрсатдики, инсоннинг шишган тўқималаридан олинган ва текшириб кўрилган экстратларнинг қарийб ярмида вирусга ўхшаш сабабчилар бор экан.

Инсондаги шишларнинг сабабларини ўрганиш жониворлардаги шишларни ўрганишга қараганда анча мураккабдир. Лекин шу нарсага умид боғлаш мумкинки, инсонларда пайдо бўладиган шишларнинг сабабларини билиш масаласида яқин йиллар ичида тўла аниқликка эришилади.

Ҳозирча ана шу аниқликнинг йўқ бўлишига қарамасдан одамлардаги ракнинг олдини олишга қаратилган бир қанча тадбирларни бемалол амалга ошириш мумкин. Биринчидан, биз маълум бўлган кўпгина канцероген агентлар —химиявий ва нур агентлари асосида ракка қарши профилактикани амалга оширамиз. Бундай агентлар инсонни қуршаб олган борлиқда бўлиши мумкин. Ана шу агентларни аниқлаш ва уларни бартараф қилиш ракка қарши профилактика йўлларидан биридир.

Иккинчидан, маълумки, рак бутунлай соғ бўлган тўқималарда пайдо бўлмайди. Ундан олдин ҳар доим киши «шишдан олдинги» касаллик билан оғриган бўлади. Бизнинг мамлакатимизда 35 ва ундан юқори ёшдаги аҳоли оммавий равишда профилактика кўригидан ўтказилиб туради. Бу эса шишдан олдинги касалликларни аниқлаш ва даволаш имконини беради.

Рак тўғрисида гапирганда, шуни айтиш керакки, бу битта касаллик эмас, ёмон шиш ҳар хил шишларни ўз ичига олади. Бу шишлар эса ҳар хил сабаблар натижаси бўлиши мумкин. Тажриба шуни кўрсатадики, ракни даволашда шишларнинг ҳар хил кўринишларига турли методларни қўллаш лозим экан.

Ракни даволаб бўлмайди деган фикр бор. Бу жуда ҳам нотўғри фикр. Ёмон шишларнинг катта қисмини бутунлай даволаса бўлади. Лекин шарти шуки, даволаш касалликнинг дастлабки стадиясида, яъни шишларда «метастаз»лар пайдо бўлмасидан олдин бошланиши керак. «Метастаз»лар пайдо бўлганда эса, бир аъзода бошланган касаллик бошқа ёққа ҳам тарқалади. Дастлабки стадияда шишларни хирургия ёрдамида олиб ташлаш билан касаллик тўла даволанади. Даволашнинг нур методларининг ривожланиши — рентген нурлари, радий ва радиоактив изотоплар нурланиши онкологлар қўлида шишларни даволашда кучли восита бўлмоқда. Бу воситалардан мустақил равишда ҳам, операция билан қўшган ҳолда ҳам фойдаланиш мумкин.

Сўнгги йилларда шиш касалликларини даволашда дори дармонлар (химия-терапевтика дори-дармонлари, антибиотиклар ва гормонлар) катта аҳамият касб этмоқда. Бу дори-дармонлар айрим шишларни даволашда бизнинг терапевтика имкониятларимизни жиддий равишда кенгайтириши мумкин.

Ракка қарши препаратлар топиш ишлари асосан алкир метаболитлар устида олиб борилмоқда. Метаболитлар—ҳужайрада модданинг нормал алмашинувида қатнашувчи моддалар бўлиб, унга оқсиллар, аминокислоталар, қанд ферментлари, углеводлар, холестерин ва бошқалар киради. Бу моддалар ҳужайрага «қаршиликсиз кириш ҳуқуқига» эга. Агар ана шу моддалар—метаболитлар молекуласига цитотоксик (захарловчи, ўлдирувчи) химиявий группировкалар қўшилса, улар ҳужайранинг химиявий моддалари билан биргаликда ҳаракат қилиб, рак пайдо бўлишининг химиявий составини ўзгартиради ва ракни йўқ қилади ёки унинг ўсишини тўхтатиб қўйиши мумкин. Шундай ўзгариш бўлишига эришиш керакки, бу ўзгариш айнан рак ҳужайрасини ўлимга олиб келиши керак. Бироқ рак ҳужайраларининг сабаблари ва пайдо бўлишининг дастлабки механизми тўғрисида объектив маълумотлар йўқлиги, химиявий препаратлар олдига қўйилаётган жуда катта хилма-хил талаблар бу тадқиқотларни фавқулодда қийинлаштирмоқда. Тажрибалар шуни кўрсатадики, мавжуд бўлган химия-терапевтика дори-дармонлари фақат шишларнинг маълум кўринишдагисига актив таъсир қилади. Масалан, шишга қарши совет препаратлари тўғрисида гапириладиган бўлса, сарколизин семинома, Юинг саркомаси, миэлом касаллиги, насл безларининг шишиши каби ёмон касалликларга актив таъсир кўрсатади. Омаин препарати фақат тери ракларини даволашда қўлланилади, допан препарати эса лимфатик системалар шишини даволашда яхши натижа беради.

Америка препарати — тотеф асосан насл ва сут безлари ракини даволашда қўлланилади. Ҳозирда мавжуд бўлган 20 дан ортиқ препаратлар тўғрисида ҳам ана шу гапларни айтиш мумкин. Бу препаратлар турли мамлакатларда, асосан АҚШ, Совет Иттифоқи, Англия ва Японияда яратилган.

Ракка қарши химия-терапия ишлари дунёдаги кўп мамлакатларда борган сари кенгроқ олиб борилаётир. Лекин шу нарса аниқки, шишга қарши универсал дори-дармон яратиш реал эмас. Турли шишларни даволашга кўп дори-дармонлар яратиш учун катта иш олиб бориш керак. Совет Иттифоқида шишларнинг ривожланишида гормонларнинг роли, шишларнинг гормонотерапия ва гормонопрофилактикаси имкониятлари кенг тадқиқ қилинмоқда.

Шишга қарши антибиотиклар устида ҳам текшириш ишлари олиб борилаётир. Олимлар антибиотикларнинг ҳаракат механизми, организмдаги циркуляцияси ва энг аввал шишга қарши активлигини ўрганмоқдалар. Совет хирург-онкологлари ҳам кўпгина янги методларни ишлаб чиқдилар. Бу ўринда химия-терапевтика даволаш усулида сунъий қон айланиш аппаратининг муваффақият билан қўлланилганини эслатиб ўтиш кифоя.

Ракни даволашда ҳамма имкониятлардан фойдаланиш керак. Ҳозир хирургия, нур ва дори-дармон усулларини биргаликда қўллаб яхши натижаларга эришилмоқда.

Ракни даволаш мумкин. Бу касаллик йилдан-йилга кўп даволанаётганини таъкидлаб кўрсатиш лозим. Ҳозир ракнинг айрим формалари унча хавфли бўлмай қолди. Масалан, тери раки билан оғриган беморларнинг 95 проценти шифо топмоқда. Ракнинг бошқа формаларини даволаш натижалари ҳам яхшиланаётир.

Ҳозирги вақтдаги муваффақиятлар нисбатан қисқа вақт ичида қўлга киритилди. Чунки онкология проблемасини илмий асосда ўрганиш имконияти фақат ўтган асрнинг охирлари ва ҳозирги асрнинг бошларидагина туғилди. Ҳужайралар ҳаётини, унинг вируслар билан алоқасини ўрганиш, шишган ҳужайраларда содир бўладиган нозик биохимик процесслар — буларнинг ҳаммаси жуда олий даражадаги техника ускуналарини талаб қилади. Бундай техника эса илгарилари йўқ эди. Онкология соҳасида эришилган ҳамма муваффақиятлар турли мамлакатлар олимлари меҳнатининг натижасидир. Совет онкологлари ҳам рак проблемасини ўрганиш ишига ўз ҳиссаларини қўшдилар. Ижодий ҳамкорлик онкологиянинг мураккаб масалаларини ҳал қилишни осонлаштиради деб ҳисоблаб, олимларимиз ҳар доим бошқа мамлакатлар олимлари билан ҳамкорлик қилишга интилиб келдилар.

Ҳозирда Москвада ўтаётган ракка қарши VIII Халқаро конгресс ракни ўрганиш устида иш олиб бораётган олимларнинг энг обрўли йиғинидир. Бу конгрессда 5 мингга яқин киши қатнашмоқда. Бошқа мамлакатлар олимлари билан бўлаётган бу учрашув биз учун фақат кўнгиллилигина бўлиб қолмай, балки жуда фойдалидир.

Рак проблемаси жуда мураккаб ва у ҳали яхши ўрганилмаган, лекин бу масалада умидсизликка тушишга асос йўқ. Яқин йиллар ичида ёмон шишларни ўрганишда янги муваффақиятларга эришилиши шубҳасиз. Бу муваффақиятлар ана шу оғир касаликка қарши кураш натижаларини анча яхшилаш имконини беради.

Пионер ёзи қувноқ ўтмоқда. А. Тўраев фотоэтюди.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Олмалиқ. Социалистик шаҳарчадаги Комсомол кўчасида спорт инвентарлари сотадиган янги магазин очилди.

Б. Тожибоев.

Тошкент. Тошкент давлат педагогика институтида сиртдан ўқувчи студентлар учун яқинда «Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси» деган темада қизиқарли лекция ўқилди.

У. Мамасолиев.

Янгиер. «Главголодностепстрой» ишчилар таъминоти бўлими «Фарҳод» тажриба хўжалигининг бешинчи бўлимида янги ошхона ва чойхона бинолари қуриб берди.

Х. Мирзақобилов.

Бўстонлиқ. Карл Маркс номли колхознинг Хондойлиқ участкасида янги магазин қурилиб ишга туширилди.

Ў. Ўрмонов.

Ўрта Чирчиқ. Киров номли совхознинг 1-бўлимида янги артезиан қудуғи қазилди. Бу қудуқ бўлимнинг «Янги ҳаёт» участкасидаги аҳолини тоза сув билан таъминлаётир.

З. Абдураҳмонов.

Тошкент. Ленин районидаги Ипподром кўчаси қишда лой, ёзда чанг бўлиб ётар эди. Яқинда кўчага тош-шағал ётқизилиб, устидан асфальт қилинди.

Н. Раҳимова.

Оржоникидзе. «Коммунизм» колхозининг «Тараққий» участкасида саноат моллари ва озиқ-овқат товарлари билан савдо қилувчи янги магазин қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Ю. Мансуров.

Посёлкада кинотеатр

Яқинда Оржоникидзе районидаги Оржоникидзе посёлкасида кенг экранли ёзлик кинотеатр биноси қурилиб фойдаланишга топширилди. 27 минг сўм сарфланиб қурилган бу бинода тамошабинларнинг маданий дам олиб, кўнгилли хордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар яратилган.

— Биз, — дейди район маданият бўлимининг мудири ўртоқ Алимова, — аҳолига кино хизмати кўрсатишни бундан кейин ҳам янада яхшилаш учун барча чораларини кўрмоқдамиз. Аҳоли яшайдиган пунктларда кинотеатрлар сони тобора кўпайиб боряпти. Ҳозир бизда 21 та киноустановка ишлаб турибди. Улар пахтакор, чорвадор, боғбон ва сабзавотчиларга маданий хизмат қилмоқда. 34 та клуб ва 4 та маданият уйида ҳам кинофильмлар кўрсатиш кенг йўлга қўйилган.

Маданий муассасалар тармоғи янада кенгайтирилади. Яқин вақтда олимлар шаҳарчаси — Улуғбек посёлкасида 400 ўринли кинотеатр қурилиб битказилади. Сергели посёлкаси ва Куйбишев қишлоқ совети территориясида ҳам 300 тамошабинга мўлжалланган кинотеатр қурилади.

М. ҒОЗИЕВ.

МОВЛАНБЕКОВА ВА СИНГЛИСИ РОЗАХОН ҚИССАСИ

ФЕЛЬЕТОН

Қўнғиз ўз боласини оппоғим, деганидек Қурбонбуви Мовланбекова ҳам синглиси Розахонни оппоқ хитой қоғозга ўралган попукдай пок, деб билади. Унга гард юқтиргиси келмайди. Шунинг учун ҳам у бутун воқеадан хабардор бўлган кишиларнинг ҳақли таъналарини рад этиб, «синглим сутга чайқаб олгандек оқ, унда ҳеч қандай доғ йўқ» деб ҳамма ёққа жар солади. Унингча гўё ҳамма ёлғончи-ю, фақат ўзлари билан сингилчалари ростчи.

— Мени танимайдиган киши йўқ,— дейди у ўзи тўқиган ҳасрат китобининг юзинчи варағини очиб,— манаман деган маълумотли ўзбечкаларнинг қалдирғочлариданман, коммунистман. Кўп йилдан бери Тошкентнинг Октябрь районида кимсан прокурор ёрдамчиси бўлиб ишлаб келаяпман. Йўлдан озганларни тарбия қилаяпман, тартибга чақираяпман. Ёлғонни ёмон кўраман, ростига кўчганда атр гулдай очилган синглим бир номаъқул йигитнинг қўлида ҳазондек сўляпти.

Розахонимнинг ўзи ҳам бўш келмайди. У эрини туҳматчиликда айблаб, таъналар тошини кетма-кет отади.

— Мен Зокиржон акам Ҳошимжоновга ўйнаш эмишман, бекорчи гап,— дейди у.— Зокиржон акам мени фақат бир мартагина легковойда касалхонага элтиб қўяётганда собиқ эрим Шокиров кўриб қолган экан, «сенлар туни билан ҳалигидай нон-қатиқ бўлгансанлар», деб ўзи ишлайдиган милицияхонага олиб кетди. Илгари ҳам ўша эрим Шокиров мени Зокиржон акамлардан қизғаниб, рашк қилиб юрарди. Шу-шу бўлди-ю, уйга вакиллар келишиб, моллаларимни рўйхатга олишди. Собиқ эрим мендан ажралиш ҳақида облсудга ариза берибди. Бизни ажратиб юборишди.— Розахон кўзига ёш олди.— 12 ва 10 ёшли қизларим ва Равшан исмли 8 ёшли ўғлим отасиз қолди. Ишимизни кўрган судья Шукурова ҳам, шаҳаркомга берган шикоят аризамга мувофиқ тузилган комиссия ҳам масалани кўндаланг қўйиб, объектив ҳал қилмади.

— Ҳошимжонов ойимнинг тутунган ўғли,— гапга Мовланбекова аралашади.— Яқинда куёв кўраман, деб турган кап-катта киши, етти боланинг отаси, виждонли коммунист-а! Шундай бўлатуриб, синглимга кўз олайтирармиди?!

«Мейинг ҳалол, пок хотинлигим... эримнинг менга қилган ҳамма даъволари туҳмат эканлиги аниқ бўлди,— деб ёзади ўз аризасида Розахон Шокирова.— Сизга мурожаат қилишимдан мақсад милиция органини ўз меросига айлантириб истаганича уни истъемол қилаётган коммунист Шокиров Усмонни тарбияга чақирингким, бу бошқаларга ибрат бўлсин, бундай ўз оиласига бой-феодалларча муносабатда бўлган шахсларга суд органлари муросасозлик билан эмас, қонуний назар билан қараб ҳал қилсинлар».

Хўш, Қурбонбуви Мовланбекова билан Розахоним Шокироваларнинг даъволари тўғрими, ёки бутун воқеадан хабардор бўлган ва улар устидан нафратланиб редакцияга хат ёзган кишиларнинг фикрлари тўғрими? Буни исботлаш учун бир воқеани ҳикоя қилсак бас.

Шу йил 19 май кечаси. Тарас Шевченко кўчасидаги 22-уйнинг 4-қавати. Қоронғу тун қўйнида паришонҳол она турибди... муштипар онанинг нолаларидан юрак бағри эзилаётган уч фарзанд эшик олдида. Улар шу эшикни очишмоқчи. Она «оч» деб фарёд чекади, гўдаклар «очинг» деб ёлборишади, қичқиришади. Ичкаридан эса товуш эшитилмайди. Она ва гўдакларнинг шовқун-сурони бу ерга қўни-қўшниларни тўплади. Улар ҳам шу эшик ичкарисида «махфий» бўлаётган воқеага яхши тушунар эдилар-да, она ва гўдакларга шунинг учун ҳам эшикни очишда кўмаклашишди.

Хўш, бу она ким, гўдаклар кимнинг боласи эди? Булар Қурбонбуви Мовланбекова «соф коммунист» яқинда куёв кўради, деб таърифини келтирворган ўша Ҳошимжоновнинг турмуш ўртоғи. Нега улар бу «хонадон»га фарёд чекиб келишди Чунки она эрининг Ҳошимжоновнинг эгриоёқ, эгри дил эканлигини сезар, унинг ким билан нон-қатиқ бўлиб юрганлигини билар, шунинг учун ҳам сўроқлаб, шу эшикка келган эди.

Мана, уйда — ётоқхона ўртасида «қадди-қомати келишган» башанг кийинган «барваста» киши турибди, нега унинг кўзлари бежо, нега эшик очилгандан кейин оёғи куйган товуқдай ўзини қаерга уришни билмай типирчилаб қолди. Бегона уйда санғиб юрган бу киши ким ўзи? Ўз фарзандларининг қадрига етмаган, оила номусига доғ туширган, тип-тиниқ тоза сувни ташлаб, лойқа сувга ўзини урган ким? Қурбонбуви Мовланбекова билан Розахоним Шокирова ардоқлаётган, «виждони пок» деб осмону фалакка олиб чиқиб қўйган «тутунган акалари» бўлмиш Зокиржон Ҳошимжонов эди. Номусли аёл Назирахоннинг кўзларидан иссиқ ёш томчилари юзига юмалади, болаларини бағрига босди. Эрининг юзига биринчи марта, нафрат билан тик қаради.

Мана, пинак бузмай, гўё ҳеч нарса сезмагандек ҳовли томондан бир хоним чиқиб келаяпти. Унинг сочлари тўзғиган, кўзларида аллақандай жилва. Ўз ишининг устаси эканлигидан ўзи мамнун. Хўш бу хоним ким эди? Инсон қадрини ҳурматламай, уни хор этган, виждони пок, севган кишисини мағрурланиб тепкилаб кетган, кўмир каби қора юрак ким? Тош меҳр-у, севгидан маҳрум, фарзандларини бўзлатиб қўйиб, она деган мўътабар сўзга, дунёдаги энг азиз сўзга доғ тушириб, ўз қалбини балчиқ қучоғига отган ким? Қилмишлари ҳамиша бўҳтон, дўст қадрини билмаган нодон ким экан ўзи? Бу Розахоним эди. Фикримизни исботлайлик. Ҳошимжоновнинг оила аъзолари ва қўшнилар «эшикни оч» деб тақиллатаётганларида Розахонимнинг мияси ишлаб қолди. Ҳа, сичқоннинг инини минг тиллага сотиб оладиган шундай тиғиз вақт келиб қолган эди-да, шунинг учун ҳам балчиқдан бағрини олиб, қочишга мажбур эди. У ўз уйининг верандасидан қўшнисининг верандасига осилиб ўтди. Шу қўшни уйдан яшириниб пастга тушди. Мана энди кўриб турибсизки, сувдан қуруқ чиқиб ҳалиги айтганимиздек туя кўрдингми, йўқ қабилида «тутунган акаси»нинг олдига қайта чиқиб келаяпти.

Мана энди хотимага кўчайлик. Розахоннинг дастлабки йилларда Усмон Шокиров билан Собир Раҳимов кўча, Зенитний проездидаги, улар кейинчалик яшаган Навоий кўча 9-уй атрофидаги ва сўнгги йилларда эр-хотин истиқомат қилган ва ниҳоят Зокиржон Ҳошимжоновнинг пойқадамлари билан оёқости қилинган мана шу Тарас Шевченко кўчасининг 22-уйидаги ишончли қўни-қўшниларнинг Розахон Шокирова «суюқоёқ аёл» деб хабар беришлари ойнадан ҳам равшан ҳақиқат эканлиги кимни ишонтирмайди. Розахоннинг эгри кўчага кириб кетишига, софлигини йўқотишлигига опаси Қурбон Мовланбекова айбдор эмасми? Ахир у эр нима, тотув оила нима эканлигини ўзи татиб кўрганида эди, синглиси Розани эгри йўлдан тўғри йўлга солиб қўйган бўлмасмиди. Йўқ, бу аёл коммунистик бурчи уёқда турсин, опалик бурчини ҳам адо этолмади. Гулдай уч фарзандни ота ва она меҳрига зор қилдириб қўйиб Розахонни диёнати йўқ Зокир Ҳошимжоновга қўшиб қўйди.

Сиз ўйларсиз ҳақиқат ошкора бўлгандан кейин Розахон оёғини ўйлаб босаяпти, опаси Мовланбекова унга танбеҳ бериб тўғри йўлга соляпти деб. Минг афсуски, бундай эмас. Шу йил 18 июлда кечқурун соат 9 ларда Мовланбекова томонидан ҳалойиққа кўрсатилган «тамоша» фикримизни исботлайди. Назира опа 3 боласини етаклаб Мовланбекованинг уйига эрини йўқлаб келди. Бечора, бегуноҳ она! Бу прокурор хотиннинг жоҳиллигини қаердан билсин.

— Розамни эрингга никоҳлатиб қўйдим, энди эшигимга келишга ҳаққинг йўқ,— Мовланбекова шу сўзларни айтди-ю, гўдакларни зор йиғлатиб Назира опага чангал солди, шу пайт уйдан чиққан Розахоним ҳам опасига ёрдамлашиб юборди. Она ва болаларни шу ернинг ўзидаёқ Мовланбекова қораловчиси бўлиб: мен сени синглим билан бирга ҳаммаёғинг кўкаргунча дўппослашимиз керак, деб ҳукм чиқариб юборди. Эй, «ўртоқ» прокурор! Ҳали сизни совет қонунчилигини ҳимоя қиладиган юрист. Садқаи юристлик, садқаи юрак, садқаи оналик номи кетсин сизга!

Розахонни айтмайсизми, фалончи акамга 7 боласи бўлса ҳам тегмасам отимни бошқа қўяман, деб Ҳошимжоновнинг кетидан соядек ўрмалаб юрибди. Оналик ҳиссиётини йўқотган аёл, оталик ҳиссиётини йўқотган Зокиржон Ҳошимжоновлар ва эгри йўлга бош бўлаётган Мовланбекова икки ўртада сарсон бўлиб қолаётган 10 фарзанднинг гуноҳкорлари эмасмилар!

Розахон фарзандларига деярли қарамай қўйган. Ўз роҳати, ҳузур-ҳаловати билан банд. Мактабдагилар ва қўшнилари бўлса икки қизнинг тарбияси ҳақида қайғиришади: кўзига сурма, қошига ўсма, лабига помада қўйган эй аёл, сенга садқаи оналик номи кетсин, дейишади. Дунёда энг улуғ, мўътабар, энг пок, энг қадрли она деган муқаддас покиза номга доғ туширган, фарзанд нима, унинг лаззати нима билмаган Розахон Шокировага шу сўзни айтмоқлик мақбул!

Шокированинг оналик ҳуқуқидан маҳрум этилишини, суюқоёқ синглисини деб туҳматчиликдан, бегуноҳ она ва гўдакларни калтаклашдан ор қилмайдиган Мовланбекова, юрак деб тош кўтариб юрган, Сирдарё районидаги матлубот жамияти ёрдамчи хўжалигининг директориман, деб кўкрак кераётган Ҳошимжоновлар устидан адолатли ҳукм чиқарилишини кенг жамоатчиликка ҳавола қиламиз.

У. ЖОНГИТОВ,
З. ИСРОИЛОВ.

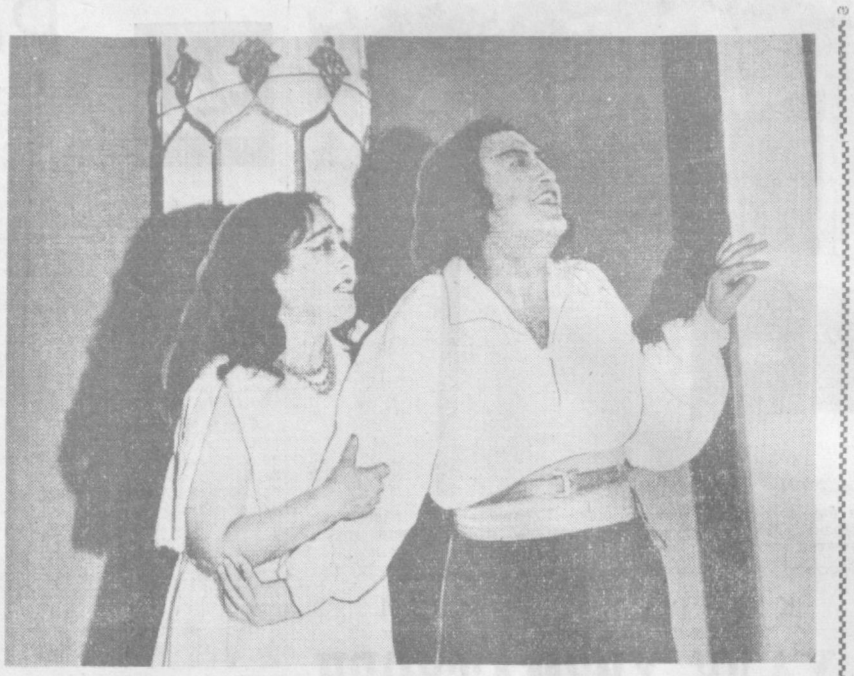

„ҚЎЗИ БУЛОҚ"

Ўтган дам олиш куни пойтахтимиздаги Муқимий номли ўзбек давлат музикали драма ва комедия театри ижодий коллективи ҳаётида катта воқеа бўлди. Шу куни театр саҳнасида буюк испан драматурги Лопе-де-Веганинг «Қўзи булоқ» тарихий халқ драмаси ўзбек санъаткорлари ижросида зўр кўтаринкилик билан кенг жамоатчиликка кўрсатилди.

Бу янги асарнинг биринчи марта музикали драма вариантини ишлашда театрнинг бош режиссёри И. В. Радуннинг хизматларини қайд қилиб ўтмай бўлмайди. Саҳнани асар воқеасига мос ҳолда безаган Г. А. Визель анча муваффақиятга эришган.

Бош ролларни театрнинг етук артистларидан ЎзССР халқ артисти, давлат мукофоти лауреати Р. Ҳамроев (Фернандо, гомес-де Гусман-калатрава орденининг командори), ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Э. Жалилова (Лауренсия), ЎзССР халқ артисти М. Ғафуров (Фрондоса), Р. Тўраева (Паскуала), Г. Ёқубова (Ҳасинта), Б. Ихтиёров (Ортуньо), Р. Болтаев (Флорес), А. Абдураҳмонов (Эстебан), Ҳ. Умаров (Менго) ва бошқалар ижро этишди.

Тамошабинлар томонидан қизғин кутиб олинган бу янги драманинг музикасини маҳаллий ёш композитор А. Берлин ёзган. Хормейстер Д. Азимов театр хори билан бирга чиройли, ёқимли қўшиқлар яратган.

Шуни ҳам айтиш керакки, жаҳон тинчлик Советининг қарорига кўра 1962 йилнинг ноябрь ойида бутун инсоният Лопе-де-Веганинг туғилганига 400 йил тўлганлигини (1562-1962) нишонлайди. Шу муносабат билан ёзувчи Ҳамид Ғулом бу буюк адибнинг драматик ижодининг чўққиси ҳисобланган «Қўзи булоқ» тарихий халқ драмасини ўзбек тилига таржима қилиб, театр ижодий коллективи билан биргаликда бўлажак тантанага муносиб совға тайёрладилар.

Бу янги асар тамошабинларга кўрсатила бошланди.

А. ЮСУПОВ.

Суратда: Спектаклдан бир кўриниш. Фрондоса (артист М. Ғафуров) Лауренсия (артист Э. Жалилова)

А. Абалян фотоси.

СПОРТ

✦ Республика «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти биринчилиги учун ўтказилган баскетбол мусобақаси тамом бўлди. Биринчи ўрин ва жамият чемпиони номини тошкентлик баскетболчилар эгалладилар.

✦ Бўлажак слесарь, токарь, қурувчи, монтажчи, кончи ва механизаторлардан 750 йигит-қиз Тошкентга «Меҳнат резервлари» 9-спартакиадасига келган эди. Беш кун давом этган бу спартакиадада умумкоманда ҳисобида Тошкентдаги 14-ҳунар мактабининг ўқувчилари биринчиликни олдилар. Улар «Меҳнат резервлари» жамиятининг Бутуниттифоқ биринчилигида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

✦ Олмаота шаҳрида СССР шахсий биринчилиги олдидан эркин курашчиларнинг саралаш мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда Ўзбекистон физкультура институтининг ўқитувчиси Е. Колтунов муваффақиятли қатнашди. Ярим оғир вазнда у ҳамма рақибларини енгиб, биринчи ўринни эгаллади. СССР биринчилигининг финалига, шунингдек тошкентлик Я. Сонин (Армия спорт клуби) ва Е. Тадеев («Динамо») ўртоқлар ҳам чиқдилар.

✦ Пойтахтимизда республика студентлари ўйинлари программасига кирган енгил атлетикачиларнинг финал учрашуви бўлиб ўтди. Команда ҳисобида биринчи ўринни Ўзбекистон физкультура институтининг спорт клуби қўлга киритди.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

АБДУЛЛА НАБИЕВ ҲАҚИДА ФИЛЬМ

Туркистон, Қўқонда комсомол ташкилотларини барпо қилишда қатнашган, босмачиларга қарши курашнинг актив иштирокчиси бўлган жоҳкуяр ўзбек комсомоли Абдулла Набиев ҳақида кинофильм чиқарилаётир. Бу янги фильмнинг сценарийсини ёзувчи Адҳам Раҳмат билан Николай Рожков ёзган. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Йўлдош Аъзамов янги асарни постановка қилмоқда. Бу фильмнинг дастлабки съёмкалари Тошкентда ўтказилди. Келгуси ойдан бошлаб эса кинематографлар Абдулла Набиев иш олиб борган ва фожиали ҳалок бўлган Қўқон, Фарғона шаҳарларида бўладилар.

Фильмнинг бош ролида Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг студенти Ўлмас Алихўжаев ўйнайди. Унинг яқин сафдошларидан Маъсуда ролида Холида Исҳоқова, Саша ролида консерватория студенткаси Алла Ледоваялар қатнашадилар. Тамошабинлар бу фильмда машҳур киноартистларидан Обид Жалилов, Аббос Бакиров, Ҳамза Умаровларни ҳам кўрадилар. Абдулла Набиев ҳақидаги кинокартина музикасини композитор Ҳамид Раҳимов ва А. Берлин ўртоқлар ёзишмоқда.

МУЗИКА ЎҚИТУВЧИЛАРИ ТАЙЁРЛАНАДИ

Республика Компартиясы Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мактабларда музика фани ўқитишни яхшилашга қаратилган қарорини амалга ошириш юзасидан катта тадбирлар кўрилмоқда. Ана шу тадбирлардан бири сифатида Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтида музика-ашула факультети ташкил қилинди. Янги факультетга бу йил 25 та студент қабул қилинади. 7-синф музика маълумоти бўлган ҳамда ўрта мактабни битирган хушовоз ёки музика асбобларидан бирини чалишни билган йигит ва қизлар ўқишга қабул қилинади. Улар институтда беш йил таълим олиб, ўрта мактабларда хор, музика ва ашуладан дарс берадиган ўқитувчилар бўлиб етишадилар.

Янги факультет учун институтда 15 хоналик алоҳида корпус қурилиб, фойдаланишга топширилди ва 10 та пианино, 1 та катта рояль, миллий музика асбоблари, ҳаммаси бўлиб 15 минг сўмлик жиҳозлар сотиб олинди.

Факультетда иккита кафедра — ашула ҳамда музика кафедралари ташкил қилинади.

РАМЕШВАРИ НЕРУ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгрессидаги Ҳиндистон делегациясининг бошлиғи, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофотининг лауреати Рамешвари Неру СССР бўйлаб саёҳат қилиб юриб, 23 июлда Душанбедан Тошкентга келди.

Аэродромда Рамешвари Неруни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Сахибоев, шоира Зулфия, республика социал таъминот министри В. Содиқова, чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг раиси Х. С. Шукурова, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Рахматхўжаева ва республика жамоатчилигининг бошқа вакиллари кутиб олдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИЗОР

25 ИЮЛДА

Ўзбек тилида: 18.30 — **Қизил галстук** телевизион журнали, 19.25 — **Телевизион янгиликлар,** 19.40 — **Грузия куйлари** («Қардош республикаларнинг музика маданияти» циклидан).

Рус тилида: 20.40 — **Антон Шелестов ҳаёти ва жинояти** (Самарқанд рус драма театрининг спектакли), танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

26 ИЮЛДА

Рус тилида: 18.30 — **Прага совғаси** (мактаб ўқувчилари учун), 18.50 — **Студентлар шу ерда дам олади,** 19.05 — **Телевизион янгиликлар,** 19.20 — **Иккинчи ватан** (ҳужжатли фильм), 19.40 — **Татьяна Ивановна Пельтцер** («Севимли кино артистлари» циклидан).

Ўзбек тилида: 20.25 — **Коммунизм қуриш даврининг экономикаси** (телевизион лекторий), 20.45 — **Халқ талантлари,** 21.00 — **Агроном маслаҳатлари** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 21.15 — **Маҳаллада дув-дув гап** номли кинокомедия. 20.40 — **Телевизион янгиликлар.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 25/VII да **Зарафшон қизи,** 26/VII да **Ғазал фожиаси.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қирғоққа тушиш учун рухсат — «ИСКРА» (кеч соат 8-20 минутгача), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Шпессарт саройидаги шарпалар — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Уч авлод — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Ўз хотинининг эри — «ИСКРА» (кеч соат 8-50 минутдан), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Номавжуд одам — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Сеанслар кеч соат 9-15 минут ва 10 яримда)

Қутлуғ қон — «ОКТЯБРЬ».

Антон Иванович аччиғланади — «ВАТАН».

Қирғоққа тушиш учун рухсат — «ФЕСТИВАЛЬ».

Шпессарт саройидаги шарпалар — НАВОИЙ номли.

Алешканинг севгиси — КАФАНОВ номли.

Оқ акация — ТЕЛЬМАН номли.

Азиз дўст — ПУШКИН номли.

Ўз хотинининг эри — «УДАРНИК».

Атаманнинг ёшлик чоғи — «ПОБЕДА».

Зумрад — «ШАРҚ».

ДАВЛАТ ПОДШИПНИК ЗАВОДИГА

операционнин токарлар, шлифовкачи-операционниклар, инструментчи токарлар, шлифовкачи токарь шогирдлари, уборшчиклар, ускуналарни ремонт қилувчи слесарлар

керак

Тошкент шаҳар, Киров район, Уста Ширин кўчаси, 106-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Чиғатой кўча, Оҳакчи проезд, 78-уйда турувчи **Ҳамидулла Дадамуҳамедовнинг** Чиғатой кўча, Қизилтут проезд, 6/8-уйда турувчи Робия Одиловна Дадамуҳамедовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Қатортол кўча, Озод проезд, 76-уйда турувчи **Йўлдош Ҳожимуродовнинг** Чили тупик, 8-уйда турувчи Мастура Саъдуллаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Калинин район, Юнусобод қишлоқ совети, «Ўзбекистон» колхози, 2-участкада турувчи **Тошпўлат Қурбонбоевнинг** Орджоникидзе район, Киров номли колхозда турувчи Матлуба Қурбонбоевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Орджоникидзе район халқ судида кўрилади.

Аброр Ҳидоятов кўчаси, 19-уйда турувчи **Тоҳир Ғафуровнинг** Сағбон кўча, 2-тупик, 139-уйда турувчи Азиза Ғафуровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 36-уй, 10 квартирада турувчи **Нина Викторовна Почуеванинг** Александр Васильевич Почуевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

Янгитарнов кўча, 3-уйда турувчи **Ғанихўжа Орипович Саидхўжаевнинг** Лабзак кўча, 342-уйда турувчи Мунира Қозоқбоевна Тўхтаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Чет элларда нима гап

ШУНДАЙ ЧОРА КЎРИШГА МАЖБУР БЎЛИНДИ

ВАРШАВА, 22 июль. (ТАСС). Бугун Польша газеталари СССР ҳукуматининг жавоб ядро синовларини ўтказиш тўғрисидаги баёнотини босиб чиқардилар. Польша жамоатчилиги, Қўшма Штатлар ядро қуроли синовларини тўхтовсиз ўтказаётганлиги муносабати билан Совет ҳукумати СССРни ва бутун социалистик лагерни ҳимоя қилиш мақсадида шундай чорани кўришга мажбур бўлди, деб ҳисобламоқда.

Газеталар баёнотда, СССР ҳукумати АҚШ ҳукуматини ва бошқа Ғарб давлатларини халқларнинг талабларига қулоқ солишга ва ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битимга келиш йўлидаги сунъий ғовларни олиб ташлашга чақиради, деб айтилган гапларни уқтириб кўрсатмоқдалар.

Совет Иттифоқи ядро синовларини ноиложликдан ўтказади

БУДАПЕШТ, 22 июль. (ТАСС). Совет Иттифоқида ядро қуролининг энг янги турлари синови ўтказилиши тўғрисида Совет ҳукуматининг баёнотини Венгриядаги ҳамма газеталар кўринарли жойларда эълон қилдилар. Газеталар бу чора ноиложликдан кўрилган чора эканлигини ва Совет Иттифоқи аввалдагидек ҳозир ҳам ядро синовларини тамомила тўхтатиш учун ҳаракат қилаётганлигини таъкидлайдилар.

* * *

ХЕЛЬСИНКИ, 22 июль. (ТАСС). Совет ҳукумати ядро қуролининг энг янги намуналари синовини ўтказишга ноиложликдан қарор қилганлиги ҳақидаги хабарни бугун бир қанча газеталар босиб чиқарди. «Хувудстадсбладет» газетаси Қўшма Штатлар Тинч океанда ядро синовлари ўтказиб, Совет Иттифоқини шу чорани амалга оширишга мажбур этганлигини таъкидлайди. Шунингдек, газета совет синовлари ўтказилганда радиоактив ёғинлар энг кам бўлиши учун ҳамма зарур чоралар кўрилажагини ҳам уқтириб кўрсатади.

А. И. МИКОЯННИНГ ИНДОНЕЗИЯДА БЎЛИШИ

БАНДУНГ, 23 июль. (ТАСС). Яхши ният визити билан Индонезияга келган СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян мамлакат билан танишишни давом эттирмоқда.

Кеча эрталаб А. И. Микоян министр Прийоно, совет элчиси Н. А. Михайлов ҳамроҳлигида Жокьякарта шаҳрига учиб кетди. Бу — Индонезия халқи озодлик курашининг шонли традицияларига эга бўлган шаҳардир.

Совет ва Индонезия байроқлари билан безатилган аэродромда А. И. Микоянни Марказий Ява губернаторининг ўринбосари Суйоноатмо, 7-ҳарбий округ штабининг бошлиғи полковник Панудзу ва бошқа расмий шахслар кутиб олдилар. Совет меҳмонлари Жокьякартани тамоша қилдилар. А. И. Микоян бироз дам олгандан кейин Бандунгга учиб кетди.

Бандунгдаги аэродромда Совет Иттифоқидан келган меҳмонни Ғарбий Ява губернатори Машудий, Бандунг шаҳрининг бошлиғи П. Кусума, шаҳар муниципалитетининг мансабдор шахслари, ҳарбий маъмурларнинг вакиллари кутиб олдилар. Миллий кийимлар кийган қизлар А. И. Микоянга гулчамбар тақдилар. Совет Иттифоқи ва Индонезия гимнлари ижро этилди. Шундан кейин А. И. Микоян фахрий қоровул сафлари олдидан ўтди. Шундан кейин Совет Иттифоқидан келган меҳмон Ғарбий Ява вилояти губернаторининг қароргоҳига қараб йўл олди.

Бандунг шаҳар маъмурлари ва Ғарбий Ява губернатори Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмон шарафига кечқурун қабул маросими ўтказдилар.

ПРЕЗИДЕНТ НОСИРНИНГ НУТҚИ

ҚОҲИРА, 23 июль. (ТАСС). Кеча Қоҳирадаги Алжумҳурия майдонида катта митинг бўлди. Бирлашган Араб Республикаси Миллий иттифоқи томонидан 1952 йилги революциянинг 10 йиллиги шарафига ташкил этилган бу митингда Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир икки соат нутқ сўзлади. У Миср халқининг мустақиллик йўлидаги кураши тарихига тўхталиб ўтди.

1952 йилги революция, деди у, мамлакатнинг ҳозирги бутун авлоди уни қўллаб-қувватламаганида, муваффақият қозона олмаган бўлур эди. Ёшлар, деҳқонлар ва ишчилар революциянинг авангарди бўлдилар. 1952 йил 23 июль бизнинг тақдиримизда бурилиш нуқтаси бўлди.

Революциянинг ўн йилидан кейин, деди Носир, биз гарчи хатолар қилган бўлсак ҳам, ғоят катта тажрибага эгамиз. Биз мамлакатимизда империализмни тугатишда муваффақиятга эришдик.

Носир Сурия билан муносабатларга тўхталиб, бундай деди: Бирлик тажрибаси бошланғич эксперимент бўлди ва биз бунга афсусланмаймиз. Биз ўтмишдан сабоқ олдик, ўз хатоларимиздан сабоқ олдик. Арабларнинг бирлигига, арабларнинг миллатпарварлигига бўлган ишончимизни дунёда ҳеч нарса қақшата олмайди.

Носир 1962—63 молия йилининг янги бюджети рақамларига тўхталиб ўтди ва янги ерларнинг ўзлаштирилиши ҳақида солиштирма рақамлар келтирди. Ер ислоҳотининг амалга оширилганлиги, деди у, қишлоқда катта ўзгаришлар рўй беришига олиб келди.

Носир мамлакатнинг саноат тараққиёти тўғрисидаги масалага тўхталиб, ҳозирги вақтда Бирлашган Араб Республикасининг саноатида аввалдагига нисбатан 250 мингдан кўпроқ ишчи ишлаётганлигини айтди. Мамлакат кўпгина янги саноат товарлари ишлаб чиқармоқда.

Пировардида, Носир халқни янги ҳаёт қуриш учун ғайратларига ғайрат қўшишга, ўз истиқболи йўлида халқ бирлигига эришишга чақирди.

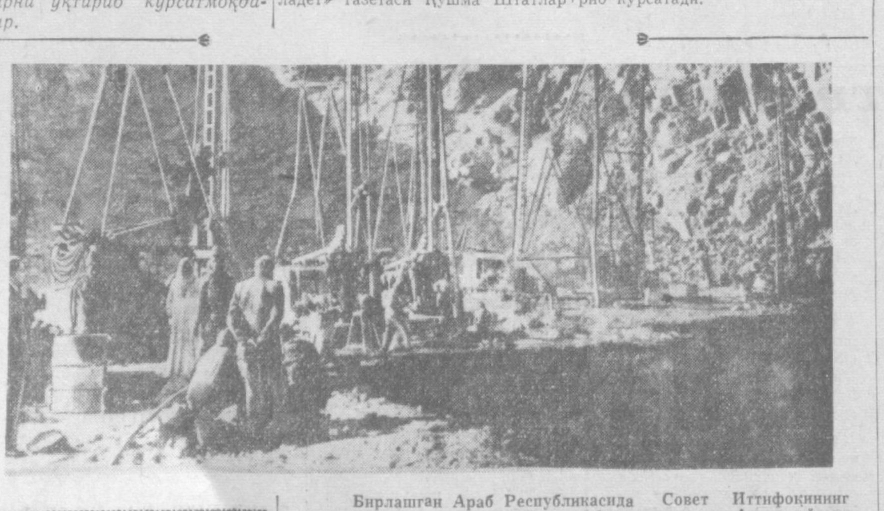

Бирлашган Араб Республикасида Совет Иттифоқининг техника ҳамда молиявий ёрдами билан юқори Асуан тўғони барпо қилинмоқда. Бу гидротехника гиганти қурилишида ҳозирги замон совет асбоб-ускуналари, механизм ва материалларидан кенг фойдаланилмоқда. Суратда: бўлажак сув чиқариш канали трассасидаги пармалаш станоклари.

Центральбильд — ТАСС фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 02231. Нашр. Г. 1642.